Należność pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok XII. Warszawa, dnia 15 października 1936 r. Nr. 19

OSZCZĘDNOŚĆ

Dwutygodnik poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce.

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI
W WARSZAWIE

TREŚĆ:

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA, UL. MIODOWA 6,
tel. Administracji 5-92-63 i tel. Redakcji 2-97-03
NAKŁAD I WYDAWNICTWO
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
W WARSZAWIE, UL. MIODOWA Nr. 6, tel. 5-92-63

Rok XII. Warszawa, dnia 15 października 1936 r. Nr. 19

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juljusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł.	28.—
Półrocznie	„	14.—
Kwartalnie	„	7.—
Miesięcznie	„	3.—
Cena Nr. pojedyńcz.	„	1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp.. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

Fala dewaluacji

Fala dewaluacji, jakiej ostatnio jesteśmy świadkami, przypomina swymi rozmiarami i tempem podobny ruch, który miał miejsce w 1931 roku. Odstąpienie przez Anglię, ten klasyczny kraj waluty złotej, od parytetu złota przed pięciu laty (20.VIII.31) pociągnęło za sobą dewaluację w szeregu krajów związanych silniej z gospodarstwem Anglii; odstąpiły wówczas od goldstandardu kraje imperium brytyjskiego (prócz Kanady), państwa skandynawskie, Portugalia, Japonia, cała Ameryka Południowa. W następnych latach ważniejszym zdarzeniem było już tylko porzucenie parytetu złota przez Stany Zjednoczone w dn. 20.IV.1933 r. i w ślad za nimi przez Kanadę. Dewaluacja korony czechosłowackiej (luty 1934), franka belgijskiego (kwiecień 1935) i guldena gdańskiego (maj 1935) były zdarzeniami, które większego wpływu nie wywarły.

Cechą zasadniczą dewaluacji funta i walut tzw. bloku sterlingowego — w odróżnieniu od dewaluacji dawniejszych był brak momentu inflacyjnego. Z reguły chodziło tu o dewaluację dla celów polityki gospodarczej, wśród których najważniejszym była chęć uzyskania korzystniejszych warunków dla eksportu drogą generalnego obniżenia poziomu cen i kosztów produkcji w kraju. Jedynie polityka walutowa Roosevelta postawiła robie za zadanie szersze cele społeczno - gospodarcze, stanowiąc jednocześnie nieudaną zresztą próbę nakręcenia koniunktury drogą manipulacji pieniężnej.

Jest rzeczą jasną, że warunkiem powodzenia dewaluacji pieniężnej pomyślanej na sposób angielski było założenie, że mimo obniżenia wartości pieniądza w stosunku do złota, ceny krajowe nie ulegną zwyżce wzgl. wzrost ich będzie mniejszy od stopnia przeprowadzonej dewaluacji. O ile postulat ten został osiągnięty — jak to miało miejsce w Anglii — uzyskiwało się automatycznie odpowiednie obniżenie cen krajowych wyrażonych w złocie, a niższe koszty produkcji i ceny pozwalały skutecznie konkurować na rynkach zagranicznych z towarami krajów, które dewaluacji nie przeprowadziły wzgl. w których ona się nie udała i których poziom cen skutkiem tego był wyższy. Oczywiście warunkiem utrzymania poziomu cen nominalnych było zaufanie społeczeństwa do waluty, wiara w politykę rządu, brak doświadczeń inflacyjnych społeczeństwa i deflacyjna polityka banku emisyjnego.

Z istoty tego rodzaju dewaluacji wynika, że wywiera ona wpływ niekorzystny na stosunki gospodarcze innych krajów, których eksport dzięki relatywnie wyższym cenom znalazł się w sytuacji gorszej. Aby przeciwdziałać temu swoistemu „dumpingowi walutowemu", kraje te musiały się bronić bądź to drogą dewaluacji własnych walut (jak to zrobiła większość państw), bądź też drogą wprowadzenia różnych ograniczeń celnych i dewizowych, kontyngentów, clearingu towarowego itp., bądź wreszcie drogą wyrównania swego poziomu cen za pomocą polityki deflacji (Polska i inne kraje tzw. bloku złotego). W konsekwencji dewaluacja zastosowana w Stanach Zjedn., Anglii i państwach „bloku sterlingowego" doprowadziła do długotrwałej wojny gospodarczej, rozprzęgając i tak już rozbite gospodarstwo światowe i pogłębiając proces tworzenia się autarchicznych gospodarstw narodowych.

Jest rzeczą znamienną, że walka ta rozpoczęła się od wojny walutowej między dolarem i funtem, gdyż obie te waluty, jak wiadomo, stały się „walutami wolnymi", tzn. bez ustalonego prawnie parytetu. Wojna ta zakończona w 1934 r. cichym porozumieniem doprowadziła do dalszego obniżenia wartości obu głównych walut i ich satelitów, pogarszając sytuację w innych krajach, szczególnie „bloku złotego". Kraje te (Polska, Francja, Szwajcaria i Holandia) na ofenzywę mogły odpowiedzieć, jak wspomnieliśmy, tylko defenzywą.

Polską politykę deflacyjną znamy dokładnie, poświęćmy więc nieco uwagi polityce innych państw bloku złotego, przede wszystkim Francji. Prowadziła ona od 1931 roku politykę silnie restrykcyjną, która odbijała się jednak ujemnie na gospodarstwie kraju. Koniec tej polityce położył rząd Bluma. Wprawdzie i rząd Bluma zdeklarował się jako obrońca waluty złotej, jednakże jego polityka wysokich płac musiała wywołać wzrost cen, co było sprzeczne z dotychczasową linią polityki deflacyjnej. Do tego przyłączyła się spekulacja frankiem, która przybrała takie rozmiary, że odpływ złota z Banku Francuskiego wyniósł w ostatnich miesiącach z górą 30 miliardów franków. Do tej ucieczki złota przyczyniło się oświadczenie poprzedniego ministra skarbu, że dewaluacja franka mogłaby nastąpić jedynie wówczas, gdyby doszło do stabilizacji funta i dolara. Deklaracja ta oczywiście zmniejszyła ryzyko ucieczki do tych walut. Ucieczka ta zresztą byłaby jeszcze większa, gdyby nie ogromna tezauryzacja banknotów francuskich w szerokich kołach drobnego mieszczaństwa i wsi.

To też dewaluacja franka nie była niespodzianką. Niespodzianką była tylko nagła decyzja rządu o dewaluacji. Jeszcze bowiem przed kilku tygodniami minister finansów Auriol oświadczył, że dewaluacja byłaby dla Francji nieszczęściem. Podobnie brzmiało oświadczenie premiera Bluma na kilka dni przed dewaluacją. W przeciwieństwie do tych deklaracji, wywołanych względami wewnętrzno - politycznymi, pozostają pertraktacje prowadzone w tajemnicy od lipca z Anglią i Stanami Zjednoczonymi, które to państwa obiecały, że w razie dewaluacji franka nie obniżą swych walut. Umowa ta wyszła na jaw dopiero z chwilą dewaluacji franka, kiedy minister Auriol zaapelował do wszystkich krajów, aby zawarły pokój walutowy i dewaluację franka określił jako rezultat porozumienia w dziedzinie walutowej i gospodarczej między Francją, Anglią i Stanami Zjednoczonymi. Dewaluacja franka została określona w granicach między 25,19 a 34,36% dotychczasowego parytetu.

W ślad za frankiem francuskim poszła waluta szwajcarska. I tutaj stało się to wbrew publicznej deklaracji rządu związkowego, że „skutki dewaluacji byłyby katastrofalne". Stanowisko to było tym więcej usprawiedliwione, że Szwajcarski Bank Narodowy wykazał w ciągu ostatnich trzech miesięcy wzrost zapasów złota o 130 milionów franków. Widocznie jednak rząd szwajcarski zląkł się skutków, jakie dewaluacja francuska wywołać może w życiu gospodarczym Szwajcarii i obniżył walutę do poziomu 26% — 34,5%.

Holandia początkowo nie miała zamiaru iść za przykładem Francji. W końcu jednakże rząd w obawie przed izolacją walutową guldena zdecydował się zawiesić wywóz złota. W przeciwieństwie do Francji i Szwajcarii postanowienia o rozmiarach dewaluacji guldena nie zostały jeszcze ogłoszone.

Na drogę powtórnej dewaluacji wkroczyła również Czechosłowacja. Decyzja rządu w tej sprawie zapadła już w dn. 3.X br. Według projektu rządowego dewaluacja ma wynieść od 10,3 do 18,8%, tj. tyle mniej więcej co w lutym 1934 r. W ten sposób dewaluacja korony doprowadzona zostaje do rozmiarów franka franc. i szwajc., czyli mniej więcej do 33%.

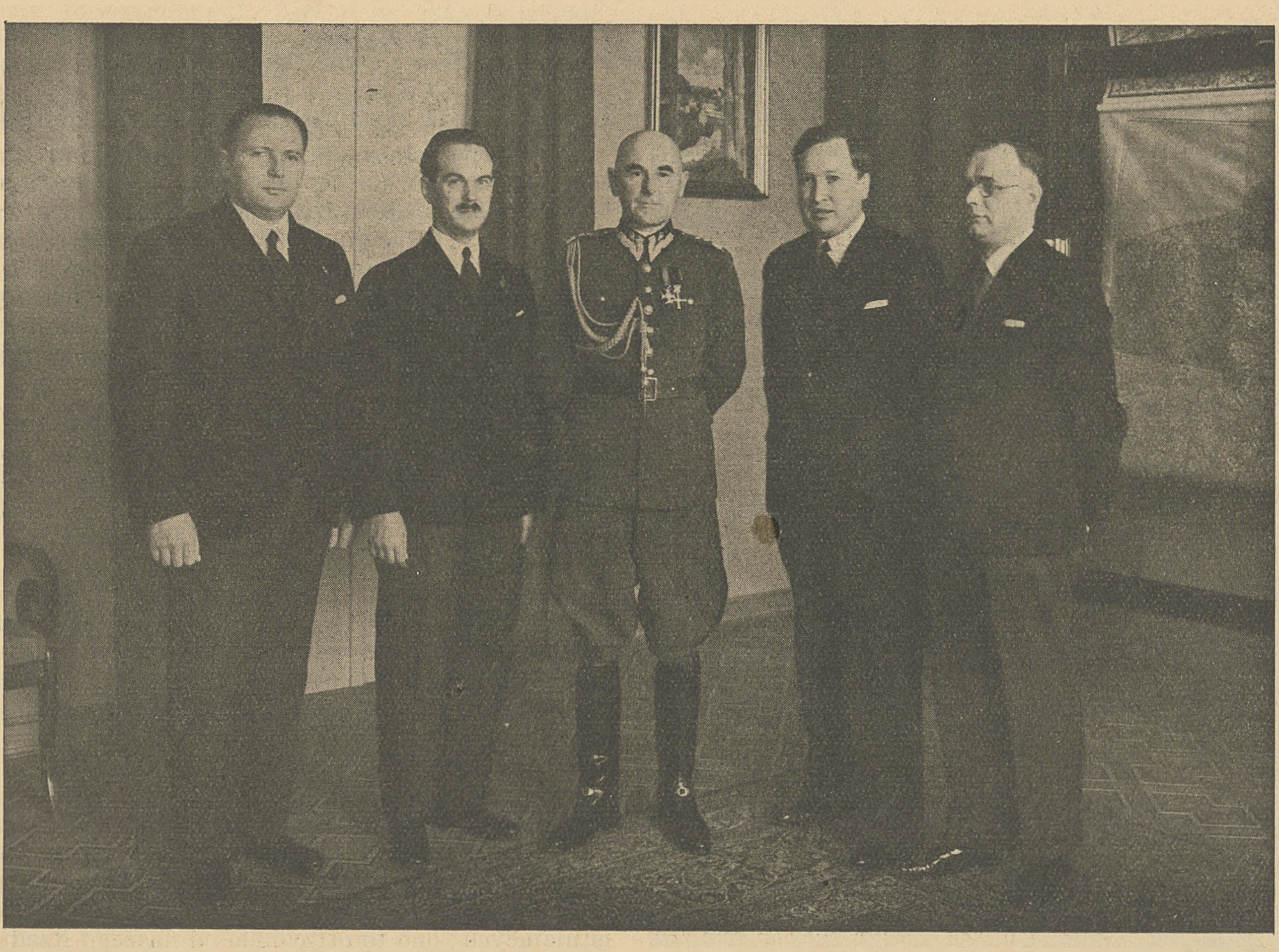
Wreszcie zdewaluowały po dłuższym wahaniu swego lira i Włochy. Mianowicie włoska rada ministrów uchwaliła na wniosek Mussoliniego dewaluację lira o ok. 40% z tym zastrzeżeniem, że wyrównanie przyszłego kursu lira nastąpi w granicach 10%. Zaznaczyć należy, że postanowiona dewaluacja lira będzie tylko pogłębionym usankcjonowaniem faktycznej dewaluacji tej waluty.

Pozostają jeszcze Niemcy. Wprawdzie istnieje tam faktyczna dewaluacja marki, która w zależności od różnych gatunków tej waluty wynosi od 20 do 70%, mimo to jednak Niemcy wahają się jeszcze z decyzją w tej sprawie. Jest rzeczą prawdopodobną, że chodzi im raczej o wytargowanie specjalnej zapłaty za usankcjonowanie dewaluacji marki.

Jaki wpływ będą miały te zarządzenia na sytuację gospodarczą świata, a specjalnie Polski? Oczywiście trudno bawić się w przewidywania, gdy dużo rzeczy pozostaje jeszcze niewyjaśnionych. Jeżeli porozumienie trzech mocarstw było zawarte w szczerym zamiarze doprowadzenia do trwałego pokoju walutowego między głównymi państwami po odpowiednim wyrównaniu cen krajów byłego bloku złotego i wślad za tym pójdzie realizacja zamierzonego zniesienia więzów krępujących międzynarodową wymianę towarów i kapitałów — to nie ulega wątpliwości, że zarządzenia dewaluacyjne przyczynią się do szybszego wejścia w fazę ożywienia gospodarczego i nowej „prosperity", której zwiastuny zjawiają się w wielu dziedzinach. Jednakże nie jest rzeczą pewną, czy dewaluacja franka francuskiego będzie udana, czy nie doprowadzi do dalszego wzrostu cen i kosztów produkcji w rozmiarach przewyższających stopień dewaluacji. Poza tym, niepokojącym objawem jest dalszy spadek funta angielskiego, który wobec silnej pozycji tej waluty, wygląda dość podejrzanie, stawiając zawarte trójporozumienie w osobliwym świetle.

Jest rzeczą znamienną a wielce pocieszającą spokój i opanowanie opinii polskiej i szerokich sfer naszego społeczeństwa wobec wypadków na zachodzie Europy. Opinia ta wypowiedziała się jednomyślnie za utrzymaniem złotego. To też oficjalny komunikat rządowy, że „w związku z obecną sytuacją na międzynarodowym rynku walutowym nie ma podstaw do zmiany dotychczasowej polityki walutowej" w Polsce — został powitany z największym zadowoleniem przez szerokie rzesze społeczeństwa i nasze sfery gospodarcze.

Za takim stanowiskiem Polski przemawia szereg istotnych względów. Przede wszystkim bilans strat i zysków zarządzeń walutowych za granicą nie wypada dla nas ujemnie. Polska jest krajem dłużniczym. Utrzymanie stałości naszej waluty przy obniżeniu wartości walut krajów wierzycielskich zmniejszy automatycznie nasze zadłużenie wobec tych państw wyrażone w złocie (pomijamy skutki uchwalonych przez parlament francuski poprawek do ustawy dewaluacyjnej — jako sprawę jeszcze niedostatecznie wyjaśnioną). Jeżeli chodzi o nasz handel zagraniczny z tymi krajami, to również ostateczne saldo nie będzie dla nas niekorzystne. Zyski na imporcie będą zapewne większe od strat na eksporcie, jako że nasz bilans handlowy z nimi zamykał się dotąd saldem ujemnym.

Delegacja pracowników K. K. O. u Naczelnego Wodza.

Po wtóre poziom cen w Polsce dzięki polityce deflacji jest zaledwie o 5 punktów wyższy od poziomu cen w Anglii, a więc i przyszłego poziomu cen krajów, które świeżo przeprowadziły dewaluację. Ta nieznaczna różnica na naszą niekorzyść wyrównuje się szybko, gdyż tempo zwyżki cen na Zachodzie jest szybsze niż u nas. Niedługo zatem korzyści tych krajów uzyskane drogą dewaluacji znikną w stosunku do nas całkowicie, bez potrzeby uciekania się do dewaluacji złotego. Sprawę tę oświetlił należycie prof. Młynarski, którego opinię podajemy na innym miejscu *).

Po trzecie wreszcie — i to jest wzgląd najważniejszy — przeciwko dewaluacji złotego przemawia racja naszej kapitalizacji rodzimej. Dewaluacja musiałaby nieuchronnie podciąć nasz i tak zbyt szczupły przyrost wkładów. Społeczeństwo nasze zbyt dobrze ma w pamięci przebieg inflacji powojennej, aby nową dewaluację pieniądza przyjęło obojętnie. W interesie kapitalizacji rodzimej broniliśmy dotychczas stałości złotego nie bacząc na ofiary z tym związane. Rozumiemy bowiem, że „tylko rodzima kapitalizacja — słowa prof. Młynarskiego — może się stać kluczem otwierającym bramę do lepszego jutra, ponieważ bez tej kapitalizacji nie zdołamy pogodzić silnego, niezbędnego politycznie przyrostu naturalnego (ludności) z możliwościami rozwojowymi przemysłu“.

B. Obszyński.

Zadania i cele Kas bezprocentowego Kredytu i ich central

W „Oszczędności“ z dn. 30 września r. b. (nr 17/18) p. Fr. Świderski poruszył sprawę „Kas Bezprocentowych Pożyczek“ żydowskich, nawiązując do zagadnienia uruchomienia i organizacji analogicznych instytucji wśród ludności polskiej. Ponieważ o kasach żydowskich zamieściłem obszerny artykuł w wrześniowym numerze ‚Banku“, a dotychczasowy ruch polskich kas bezprocentowych całkowicie scharakteryzował p. Świderski, przeto przechodzę do omówienia zadań i organizacji działalności polskich instytucji, co tylko pobieżnie poruszył p. Świderski.

Zdaniem moim, od właściwego ustalenia zdrowych i żywotnych dla naszego społeczeństwa zadań polskich kas bezprocentowych zależeć będzie ich żywotność i rozpowszechnienie w kraju. Ważnym czynnikiem ich rozwoju będzie również sprawna a rozumna organizacja ich działalności.

*) Patrz „Przegląd prasy“ w niniejszym numerze „Oszczędności“.

Przy wyborze zadań polskich kas bezprocentowych niebezpiecznie byłoby opierać się na wzorach ustalonych przez analogiczne instytucje żydowskie, ponieważ te ostatnie działają na wąskim odcinku zagadnień narodowości dążącej do ogarnięcia całości obrotu handlowego w państwie i opanowania tych gałęzi produkcji, które są najbardziej intratne, a jednocześnie najmniej wymagają fizycznego wysiłku. Poza handlem garną się dziś żydzi do wolnych zawodów, do drobnego przemysłu. Niechętnie już idą do rzemiosła, a i wówczas często przedkładają chałupnictwo, przy czym biorą na siebie tę lżejszą część pracy, polegającą na dostarczaniu zamówień, surowca, często i narzędzi; cięższą część pracy spycha się przeważnie na fachowców - chrześcijan.

Ze względu na takie nastawienie wśród żydów podejmowana przez kasy bezprocentowe produktywizacja mas żydowskich nie ma na celu skierowanie ich do pracy więcej produktywnej, ale popiera w dalszym ciągu uprawiane dotychczas wygodne dla nich zajęcia oparte w handlu na faktorstwie, obrotach łańcuszkowych, różnego rodzaju spekulacjach, w przemyśle na tandecie, w rzemiośle na chałupnictwie i wyzysku. Dlatego żydowskie kasy bezprocentowe troszczą się przede wszystkim o „ochronę zagrożonych pozycji“ i udzielają kredytu „wyłącznie na umożliwienie pożyczkobiorcy kontynuowania swojej pracy i powiększania jego możliwości zarobkowych“[1]). Sprawę tworzenia dla mas żydowskich nowych gałęzi zarobkowania traktują jako zadanie uboczne, w którym kasy mają tylko „współdziałać“ [2]). Zresztą akcję tę chcą one prowadzić przy pomocy finansowej Funduszu Pracy.

Ważniejszymi może od zadań ekonomicznych żydowskich kas bezprocentowych pożyczek są ich zadania społeczne. Korespondent żydowsko - amerykańskiego dziennika „The Day“ (Der Tog) w następujący sposób charakteryzuje tę działalność kas: „Stokroć ważniejsze niż pomoc materialna, którą kasy niosły zubożałej ludności, jest to, że wytworzyły one typ działacza społecznego oddanego całą duszą pracy konstrukcyjnej oddanej na rzecz ogółu... Przeciętnie skupia się dokoła każdej kasy 20 takich ludzi, co daje w sumie tysiące działaczy społecznych, prawdziwych ludzi ludu, na których biednych, ale mocnych barkach można oprzeć plan przebudowy życia polsko - żydowskiego“. Sama działalność przebudowy tych kas mniej emocjonuje społeczeństwo żydowskie. To też w stosunku do posiadanych kapitałów jest ona dość słaba, bo absorbuje tylko 94% kapitałów obrotowych, i bardzo droga, bo jej koszty administracyjne wahają się w granicach kilku do kilkunastu procent w stosunku do udzielonych pożyczek.

Bardzo ważną rolę w działalności żydowskich kas bezprocentowych odgrywa ich centrala „Centralne Towarzystwo Bezprocentowego Kredytu i Krzewienia Pracy produkcyjnej wśród ludności żydowskiej w Polsce“ (w skrócie „Cekabe“). W gruncie rzeczy jest ona ekspozyturą wszechświatowej organizacji żydowstwa „Joint Distribution Committee“, który to komitet nie tylko zasila kasy swymi kredytami, ale czuwa nad ideową stroną ruchu, kieruje jego dążeniami i celami. „Cekabe“ z ramienia „Jointu“ ujednoliciła działalność kas i prowadzi nad nimi kontrolę.

Kasy poza normalnymi sprawozdaniami rachunkowymi, są obowiązane dostarczać „Cekabe“ protokółów walnych lub nadzwyczajnych posiedzeń, imienne spisy niewypłacalnych dłużników, sprawozdanie ze starań o subwencje w instytucjach państwowych i wyznaniowych, informacje o ważniejszych wypadkach w życiu kas, popierać czasopisma centrali w liczbie przez nią ustalonej i wykonywać wszystkie jej zarządzenia.

Jak olbrzymie znaczenie dla całego ruchu żydowskiego ma organizacja „Cekabe“, świadczą poniżej podane fakty z jej działalności, które przyczyniły się do wzmocnienia akcji kas i zbogacenia ich ze strony nie tylko żydów polskich i zagranicznych, ale i ze strony całego społeczeństwa polskiego. Dziełem tego towarzystwa są zapomogi Min. P. i O. S. na kredyty dla poszczególnych kas, wypłacone na jego ręce od 1930 — 33 r. w wysokości 75.000 zł rocznie, a od 1933 r. w wysokości 100.000 zł; wskutek jego to zabiegów nastąpiło wzmożenie subwencyj ze strony wyznaniowych gmin żydowskich, nastawionych w tym kierunku okólnikami Min. W. R. i O. P.; ono to uzyskało szereg okólników w Min. Spr. Wew. i Związku Miast w sprawie subwencji samorządowych dla kas i uchylenie w ustawie o stowarzyszeniach w stosunku do omawianych kas art. 43 i art., zabraniającego zakładać stowarzyszenia o nazwach podobnych do już istniejących; ono to otrzymało od naszego Rządu wyłączny mandat do kontroli kas bezprocentowych pożyczek; ono przeprowadziło w Min. Skarbu zwolnienie od opłat stemplowych zobowiązań dłużnych wydanych przez pożyczkobiorców kas; ono po pertraktacjach z Min. Sprawiedliwości wskazało drogę kasom do utrzymania ulg przy przeprowadzaniu procesów sądowych w sprawie zaległych pożyczek; ono również osiągnęło 80% zniżki kolejowej dla swoich instruktorów, zwolnienie od cła i kontroli celnej paczek odzieżowych przysyłanych dla ubogich żydów z Ameryki; uzyskało pozwolenie na urządzenie ogólno-krajowej loterii fantowej, subwencję od Funduszu Pracy dla Biura Statystyczno - Ekonomicznego na badanie nad położeniem elementów zdeklasowanych oraz możliwością znalezienia nowych źródeł zarobkowych dla ludności małomiasteczkowej. Uzyskawszy w ten sposób wielokrotne poparcie ze strony Rządu i daleko idące zaufanie w dziedzinie kontroli kas, „Cekabe“ dzięki swojej polityce zdołało opanować i masy żydowskie.

Działalność jego poza kontrolą kas i zabiegami o rozmaitego rodzaju subwencje i ulgi ujawnia się na zewnątrz jeszcze tylko prowadzeniem Biura Statystyczno - Ekonomicznego i poradni dla spraw przewarstwowienia ludności żydowskiej, oraz paroma czasopismami i broszurami dotyczącymi zagadnień gospodarczych.

Kontrolę nad kasami prowadzi ono na podstawie nadsyłanych przez nie materiałów sprawozdawczych. Obznajomiwszy się z materiałem, „Cekabe“ udziela kasom upomnień co do zaniedbań i braków, wskazówek i pouczeń co do dalszej działalności. Odbywa się

---

1) Regulamin dla kas bezprocentowych pożyczek, zatwierdzony przez biuro „Joint'u“ i walne zebranie „Cekabe“, art. 3 i 13.

2) Statut art. II, Regulamin art. 2 i 3.

to drogą korespondencji. Gdy to nie skutkuje, oddziaływa ono na kasę przy pomocy instruktora, ewentualnie sąsiedniej kasy, lepiej od niej postawionej organizacyjnie i lepiej działającej. Dla tych samych celów centrala urządza w przerwie rocznej lub dwuletniej zjazdy rejonowe przedstawicieli poszczególnych kas, na których są omawiane nie tylko ich aktualne sprawy, ale jest przeprowadzana i kontrola rachunkowości kas. Rewizje te ksiąg i dokumentów kas umożliwiają kontrolerom centrali sprawdzenie wiarogodności sprawozdań, przysyłanych do „Cekabe“ przez porównanie zamieszczonych w nich danych z księgami kas. Niezjawienie się kasy na zjeździe jest uważane za uchylenie się jej od kontroli i powoduje natychmiastowe wysłanie do niej rewidenta celem przeprowadzenia ścisłej kontroli księgowości i prowadzonej przez nią akcji. Rewidentów „Cekabe“ posiada niewielu. Metody zaś kontroli kas są dosyć swoiste, czym można sobie łatwo wytłomaczyć ich dosyć słabe funkcjonowanie pod względem finansowym i kosztowność całej akcji.

Wiele pozostawia do życzenia pod względem ścisłości publikowany przez „Cekabe“ zbiorowy bilans i rachunki obrotów Kas Bezprocentowych Pożyczek subwencjonowanych przez „Joint“. Nie przedstawiają one dokładnie ani całej działalności tych instytucji, ani też kosztów rozwoju żydowskiego ruchu społeczno-gospodarczego i jego możliwości finansowych. W szczególności niewyraźnie występuje udział w nim samej centrali. Należy przy tym zaznaczyć, iż w miarę jak zaczęły napływać do kas zapomogi od związków komunalnych, zmniejszały się dotacje dla nich żydowskich gmin wyznaniowych [3]), w miarę zaś jak zwiększała się pomoc ze strony Rządu dla tych kas, zmniejszały się kredyty dla nich „Joint'u“. Od 1933 r. wycofuje on nawet swoje kapitały z tych kas [4]). Musimy tu też zaznaczyć dosyć dziwne zjawisko, iż subwencje Min. P. i O. S., przeznaczone na akcję kredytową kas przekazywane „Cekabe“ od 1930 r., w obrotach kas ujawniają się dopiero od 1933/34 r. i to nie w całości [5]). Czyżby kasy te nie potrzebowały już rozszerzenia swojej akcji kredytowej. O upadku tych potrzeb świadczyłyby również budowy własnych siedzib kas [6]). Zjawiska te silnie potwierdzają zdanie korespondenta żydowsko - amerykańskich czasopism, że głównym zadaniem tych kas nie jest akcja kredytowa, a organizacja ruchu społeczno-gospodarczego wśród żydów w kierunku „przebudowy życia żydowsko - polskiego“.

Nie jest to droga, po której mogłaby pójść działalność naszych kas bezprocentowych jako instytucji pracujących nie dla pewnego odłamu społecznego, a dla całego kraju. Wprawdzie zagadnienie produktywizacji mas bezrobotnych, podniesione przez kasy żydowskie, musi się stać punktem wytycznym akcji i polskich kas bezprocentowych, ale nie może ono mieć takiego rozwiązania, jakie mu dają żydzi.

Zadania polskich kas bezprocentowych są trojakiego rodzaju: 1) pobudzenie inicjatywy prywatnej mas bezrobotnych lub elementów zdeklasowanych do

Tarcza do kalendarza ściennego.

samodzielnej pracy produkcyjnej, zaopatrując je w odpowiednie niedrogie kapitały niezbędne w takim wypadku; 2) podtrzymanie warsztatów o wartościowej produkcji podupadłych wskutek spekulacyjnej akcji konkurencji ewentualnie ciężkich warunków koniunkturalnych, przez udzielenie im pomocy w postaci nieobciążającego je i łatwego do spłaty kapitału obrotowego, i 3) odciążenie państwa i społeczeństwa od utrzymywania bezczynnych mas i przeciwdziałanie stratom, jakie powstają na tle upadku sił ludzkich wśród tych mas, a razem z nimi i olbrzymich kapitałów publicznych ulokowanych w ich wychowaniu i wykształceniu.

W pewnych wypadkach w działalności kas chrześcijańskich bezprocentowych mogą powstać momenty polityczne, które nadadzą jej charakter emocjonalny, silnie pociągający tłumy i budzący w nich duży rozmach w poczynaniach i ślepe oddanie samej akcji. Są to momenty bardzo niebezpieczne dla akcji. Zadania jej nabierają wówczas specjalnego wyrazu często zasadniczo niezgodnego z ich istotną treścią, zwężając się do zagadnień lokalnych lub partyjnych ewentualnie narodowościowych.

Słaby rozwój, a nawet upadek na niektórych terenach naszej spółdzielczości jest rezultatem rozproszkowania jej akcji na tle partyjnym i narodowościowym. Tak świetnie rozwijająca się spółdzielczość nasza w okresie zaborów w poznańskim i na te-

---

3) Biul. Kas Bezproc. P. w Polsce, nr 1, str. 8. — I. Kamień: Subwencje gmin żydowskich dla Kas Bezproc. Poż.

4) i 5) Wiadomości Statystyczne G. U. S., 1936 r. zesz. 4, str. 69.

6) Biul. Kas Bezproc. Pożycz., nr 1, 1934 r., str. 3 i 15.

renie woj. południowych na tle szczytnych haseł ogólno-narodowych, entuzjazmujących społeczeństwo, dziś pod wpływem wąskich zadań partyjnych kurczy się i załamuje. Nawet częściowe usunięcie w niej wpływów partii politycznych nie zdołało uzdrowić tych stosunków, ponieważ podział narodowościowy w dużym stopniu przeszkadza ujednostajnieniu i zespoleniu akcji gospodarczej na najsilniej obsadzonych terenach. Mam tu na myśli woj. zachodnie i wschodnią część byłej Galicji. To samo rozbicie grozi i akcji chrześcijańskich kas bezprocentowych, jeżeli nie zdołają one uwypuklić swoich zasadniczych zadań i wzniecić wśród społeczeństwa silnego zainteresowania się ich działalnością i oddania się ich akcji.

Tutaj hasło rzeczywistej produktywizacji mas bezrobotnych i ubogich w celu wzmocnienia i zużycia ku dobru publicznemu wszystkich wytwórczych sił narodu oraz odciążenia państwa i społeczeństwa od wielkich wydatków na ich utrzymanie musi się stać ogólno-krajowym, a objąć nim należy nie tylko walkę z kryzysem, ale i ideę niepozostawienia żadnego członka naszego społeczeństwa bez środków do życia i pracy zarobkowej pożytecznej dla kraju. W ideologii tych haseł nie leży więc udzielanie kredytu na zamianę jednego spekulanta drugim, na wytworzenie np. kramiku polskiego o charakterze spekulacyjnym w celu wyparcia takiegoż kramiku żydowskiego, bo przez to nie nastąpi żaden moment polepszenia gospodarczego w kraju. Natomiast niezmiernie ważnym działaniem dla kraju będzie zwalczanie przy pomocy oddanych mu elementów społecznych np. handlu łańcuszkowego, nieuczciwego operowania tandetą, zbytecznego pośrednictwa itp., jednym słowem usuwanie niezdrowego i szkodliwego dla kraju handlu i przeciwdziałanie drożyźnie przemysłowej.

Niezmiernie ważną więc rzeczą w tej akcji będzie umiejętne wskazanie elementom inspirowanym do pracy spośród bezrobotnych właściwej drogi działania i zaopatrzenie ich w odpowiedni kapitał na cele produkcyjne oraz podjęcie dobrej inicjatywy zgłaszających się o pomoc finansową przy zakładaniu własnego warsztatu pracy. Na podtrzymanie również będzie zasługiwać przedsięwzięcie dające realne i korzystne wartości dla społeczeństwa, nie powinno być natomiast poparte o charakterze spekulacyjnym, szkodliwe dla kraju. Silny również udział powinny wziąć polskie kasy bezprocentowe w zwalczaniu nieuczciwej i niezdrowej konkurencji podkopującej egzystencję warsztatów pracy działających z pożytkiem dla kraju oraz bronić je przez wyzyskiem elementów spekulacyjnych. W tym ostatnim wypadku będą kasy miały dużo do powiedzenia przy regulowaniu stosunków handlowych między wsią i miastem, oraz między kupcem detalistą a konsumentem. One winny też znaleźć drogę do skierowania rolniczej ludności bezrobotnej ze wsi w kierunku wytworzenia własnych placówek handlowych, rzemieślniczych, ewentualnie drobno-przemysłowych.

Każda akcja taka powinna mieć stale na uwadze, aby jej pomoc wzmagała zasoby kraju i odciążała społeczeństwo i państwo od nieprodukcyjnego utrzymywania bezrobotnych lub zdeklasowanych elementów. Należy przy tym pamiętać, że ludność, z którą będą miały do czynienia, składa się z jednostek znękanych moralnie, zdolnych przeto przeważnie do niezbyt wielkich wysiłków, wytrąconych z biegu spraw i interesów, a przeto potrzebujących nie tylko pomocy, ale i światłej rady w sprawach gospodarczych albo nawet i ścisłego skierowania do takiego lub innego zajęcia samodzielnego, ze szczegółową instrukcją działania. W elementach tych należy wzbudzić zaufanie do poczynanej pracy, zainteresowanie nią jako pewną akcją nie tylko zarobkową, ale i społeczną i silnie wpoić konieczność zwrócenia otrzymanego do obrotu kapitału w terminach umówionych. Zbyt ciężkie warunki zwrotu pożyczki i nie właściwe skierowanie do pracy ludności ubogiej może spowodować zamrożenie kapitałów obrotowych kas, utratę zaufania wśród społeczeństwa i związany z tym szybki upadek ich działalności.

Do rozstrzygnięcia tych zagadnień w dużej mierze mogą pomóc nasze instytucje oszczędnościowe oraz spółdzielcze, nadając kasom przede wszystkim właściwy kierunek gospodarczy na podstawie swoich doświadczeń oraz pomoc techniczną, ewentualnie nawet lokalową i finansową w granicach sum wyznaczonych w budżecie na cele filantropijne lub społeczne.

Sprawność jednak działania całej akcji w pierwszej linii będzie zależeć od jej ogólnego programu działania w terenie i jednolitego realizowania tego programu w imię postulatów dobra kraju i narodu. Tego programu nie można jednak ustalać bez specjalnych badań w dziedzinie produkcji drobnych warsztatów pracy i skoordynowania ich z ogólnymi warunkami gospodarczymi. Instytucja ta, mająca zadania badawcze co do warunków gospodarczych samego ruchu, powinna jednocześnie śledzić i za rozwojem tego ruchu i organizacją niezbędnych mu środków kapitałowych oraz innych pomocniczych. Ona również jako najlepiej poinformowana o akcji kas bezprocentowych powinna kwalifikować celowość powstawania takiej placówki, jej pracę i dążenia oraz potrzebę łączenia się kas bezprocentowych w szersze organizacje zbiorowe dla celów reprezentacyjnych i prowadzenia wspólnych interesów kredytowych, przeprowadzania kontroli rachunkowości. Takie centrale jednak ze względu na znaczny koszt ich prowadzenia nie powinny być liczne i związane z jakimkolwiek prądem politycznym lub gospodarczym, natomiast co do prowadzenia akcji i nadawania jej kierunku i utrzymywania stosunków z poszczególnymi kasami bezprocentowymi winny być ściśle podporządkowane powyżej zaznaczonej instytucji badawczej, która stanowiłaby rodzaj rady nadzorczej nad całym ruchem.

Kas dotychczas, jak wyjaśnił p. Fr. Świderski, mamy niewiele; podobno zaczynają licznie powstawać. Równolegle z tym ruchem organizuje się szereg niezależnych central o rozmaitych kierunkach działania. Jedna z nich już powstała. Ma siedzibę swoją przy ulicy Złotej 34. Grupuje ona w sobie przeważnie kasy bezprocentowe porafialne. Oblicza swego i kierunku akcji ona jeszcze nie ujawniła. W projekcie jest również zorganizowanie jeszcze innych dwóch central — rzemieślniczej i ogólno polskiej. Ta ostatnia centrala łączyłaby kasy nie tylko pozostające pod wpływem czynników wyznaniowych, ale i kasy organizowane przez wszelkiego rodzaju odłamy społeczeństwa polskiego.

Sądząc z powyższego ruch kas bezprocentowych polskich dotychczas nie ma ustalonego kierunku. Będąc inspirowany z różnych stron i przez różne odłamy społeczne, staje się on rozproszony, niejednolity, łatwo więc może nabrać cech ruchu prowadzonego nie w imię dobra ogólnego i potrzeb kraju, a w imię poszczególnych odłamów społecznych, co sprowadziłoby jego wartość niemal do zera.

Tu należy się zastanowić, jakie zadania i jakie hasła muszą okazać te poszczególne ugrupowania społeczeństwa, aby pociągnąć je do siebie i zmusić do finansowania. Idea samopomocy członków kas bezprocentowych nie wytrzymuje krytyki. Kredyt bezprocentowy ma w sobie pierwiastek charytatywny i na niego mogą się złożyć tylko jednostki mogące poświęcać większe lub mniejsze środki na taką działalność lub dać odpowiedzialne gwarancje za pożyczkobiorców. O takich ludzi dziś trudno na szerokim terenie społecznym, a co dopiero mówić o znalezieniu ich wśród niewielkiego odłamu społecznego. Jeżeli żydzi potrzebowali do sfinansowania swojej akcji tylko ujawnionych kapitałów przeszło 10 milionów zł, to dziesięcioletnie większe i uboższe społeczeństwo chrześcijańskie będzie potrzebować napewno dużo więcej niż 100 mil. zł. Na zebranie takiej sumy bez pomocy państwa trudno liczyć. Powstają tu pewne wątpliwości czy państwo zainteresuje się akcją rozbitą, która mogłaby wywołać organizowanie się pod pokryciem kas bezprocentowych rozmaitych odłamów społecznych o zadaniach nie mających nic wspólnego z dobrem narodu polskiego i państwa.

S. Kopczyński.

Banki państwowe w 1935 r.

Działalność Państwowego Banku Rolnego[1]) rozwijała się w r. 1935 pod znakiem likwidacji i uporządkowania kredytów udzielonych w okresie pomyślnej koniunktury. Plan oddłużenia rolnictwa, zakreślony rozporządzeniami z końca 1934 r., przyniósł znaczne rozszerzenie ulg dla rolnictwa, przewidując dalsze obniżenie oprocentowania, przedłużenie okresu spłaty i redukcję kapitału pożyczek.

W celu przeprowadzenia tego planu utworzono specjalny Fundusz Oddłużenia w wysokości 92,5 milionów złotych. Na Fundusz przekazano: 30,0 mil. z kapitału zakładowego Banku, 3,5 mil. ze specjalnych rezerw Banku, 36,8 mil. z lokat Skarbu Państwa i należności od tych lokat, 22,2 mil. z nominału listów zastawnych i obligacji melioracyjnych stanowiących własność Skarbu Państwa oraz z należności od tych papierów. Niezależnie od skreśleń, które miały być przeprowadzone przy pomocy Funduszu Oddłużenia, miały być dokonane dalsze skreślenia w dziale funduszów rządowych administrowanych. Przeprowadzenie tego planu miało na celu zapewnienie wypłacalności dłużników i uporządkowanie ich stosunków finansowych. Akcją oddłużeniową objęte zostały wszystkie działy kredytów Banku.

Do dnia 31.XII.1935 r. przeprowadzono większą część prac oddłużeniowych w dziale kredytów długoterminowych. W dziale kredytów krótkoterminowych likwidacja należności nie wyszła jeszcze ze stadium przygotowawczego. Wyniki finansowe akcji oddłużenia ilustruje następujące zestawienie:

w milionach złotych

Rodzaj kredytu	Preliminowano	Odpisano do 31. XII. 1935 r.	Pozostaje do odpisania
Kredyt w listach zastawnych	17,5	11,7	5,8
„ w obligacj. meliorac.	31,7	24,2	7,5
„ krótkoterminowy . .	29,3	1,4	27,9
„ parcelacyjny . . .	14,0	13,9	0,1
	92,5	51,2	41,3

1) Sprawozdanie z działalności Państwowego Banku Rolnego za rok 1935, Warszawa 1936, str. 105.

Ponadto w dziale funduszów administrowanych odpisano około 42,0% stanu pożyczek z dn. 31.XII. 1934 r. w sumie 214,3 mil. złotych, przy czym największej sumy skreśleń dokonano w dziale kredytów parcelacyjnych (188,3 mil. zł.).

Wobec tego, że w roku sprawozdawczym Państwowy Bank Rolny położył główny nacisk na prace konwersyjne i oddłużeniowe, nowa akcja kredytowa odbywała się w b. wąskim rozmiarze.

W dziale kredytów emisyjnych zaznaczyły się następujące zmiany:

kredyty w listach zastawnych:

do dn. 31.XII.1934 wypłacono pożyczek	55.889	na 251,7 mil. zł
w ciągu 1935 r. wypłacono pożyczek	384	„ 1,1 „ „
do dn. 31.XII.1935 r. wypłacono pożyczek	56.273	na 252,8 mil. zł

Znajdowało się w obiegu listów zastawnych:

w dn. 31.XII.34	na 172,2 mil. zł
w r. 1935 emitowano	„ 1,1 „ „
w r. 1935 wycofano z obiegu	„ 15,6 „ „
w dn. 31.XII.1935 pozostawało w obiegu	„ 157,7 „ „

kredyty w obligacjach melioracyjnych:

stan kredytów na dz. 31.XII.1934 r.	112,5 mil. zł
w ciągu r. 1935 umorzono lub skreślono	26,8 „ „
pozostawało na dz. 31.XII.1935 r.	85,7 mil. zł

W ciągu roku sprawozdawczego wydawane były w dalszym ciągu długoterminowe pożyczki gotówkowe.

Kredyt na spłaty rodzinne, uruchomiony w 1934 r. z okresem spłaty 10, 15, 20 i 25 lat przy oprocentowaniu 1% plus ½% dodatku na administrację wydawany był w dalszym ciągu, nadto wydawano na terenie woj. śląskiego specjalne kredyty amortyzacyjne na inwestycje rolne i spłatę zobowiązań.

Kredyt gotówkowy melioracyjny udzielany był na sfinansowanie melioracji rozpoczętych lub wybitnie rentownych.

W dziale kredytów krótko i średnioterminowych nie przejawiał Bank żywszej działalności. Głównym wysiłkiem było uporządkowanie należności z przed 1 kwietnia 1932 r. wynoszących 186,6 milionów złotych. Z należności tych zakwalifikowano około 55.6% do konwersji w oparciu o Bank Akceptacyjny. Szczegółowy plan likwidacji przedstawia się, jak następuje:

do konwersji na Bank Akceptacyjny	103,7	mil. zł
do przeniesienia na Fund. Obrotowy Ref. Roln.	15,8	„ „
do odpisania z Funduszu Oddłużenia	29,3	„ „
do konwersji we własnym zakresie	37,8	„ „

Jakkolwiek rok 1935 przyniósł poważne przyśpieszenie akcji konwersyjnej, należności krótkoterminowych nie dało się w ciągu roku 1935 uporządkować, zwłaszcza przez odpisy z Funduszu Oddłużenia.

Bieżąca akcja kredytowa nie wykraczała poza zwężone ramy wskutek przesilenia i ograniczonych środków kredytowych. Łączna suma nowych kredytów krótko i średnio-terminowych wypłaconych przez Bank w 1935 r. wyniosła 33,1 mil. zł wobec 23,9 mil. zł w 1934 r., przy czym ogólny stan kredytów krótkoterminowych zmniejszył się na dz. 31.XII.1935 r. do zł 213,5 mil., czyli o 2,6 mil. zł.

W dziale funduszów administrowanych poważne zmniejszenie wykazują pożyczki z funduszów Min. Rolnictwa i Ref. Roln., gdyż suma pożyczek zmniejszyła się z 777,2 mil. zł do 619,3 mil. zł, zaś liczba z 604.508 do 492.429. Jest to wynik znacznych skreśleń, dokonywanych w związku z akcją oddłużeniową. Stan kredytów z funduszu odbudowy wynosił na 31.XII.1935 — 1,6 mil. zł, zas z funduszu inwalidzkiego — 1,7 mil. zł.

Akcja oddłużeniowa odbiła się na rozwoju operacyj Banku. Państwowy Bank Rolny poniósł na oddłużeniu duże ofiary. W wyniku tego główne pozycje obrotów przedstawiają się w porównaniu z latami poprzednimi w następujący sposób:

(w mil. zł)

Stan 31.XII	Kapitały własne	Udzielone kredyty	Suma bilansowa
1926	15,0	111,5	157,7
1927	79,1	259,7	424,9
2928	140,2	512,8	738,5
1929	148,5	760,6	1.119,8
1930	159,0	959,2	1.428,4
1931	165,6	961,7	1.468,1
1932	169,8	954,6	1.413,9
1933	170,4	972,8	1.582,3
1934	137,0	1.268,1	1.951,1
1935	137.7	1.090,9	1.728,8

Jako objaw pomyślny działalności Banku podkreślić należy ożywienie akcji parcelacyjnej. W roku sprawozdawczym Bank rozparcelował 18.259 ha, wobec 10.284 ha w r. 1934 oraz 4.670 w r. 1933.

Mimo dużych oszczędności w kosztach administracyjnych Państwowy Bank Rolny zamyka rok operacyjny 1935 bez zysków (czysty zysk zł 70.323,19), gdy w latach dobrej koniunktury czysty zysk dochodził do 14,3 mil. złotych.

*
* *

W przeciwieństwie do Państwowego Banku Rolnego działalność Banku Gospodarstwa Krajowego[2]) cechuje w roku sprawozdawczym 1935 dalszy poważny rozwój.

Fundusze obrotowe Banku wykazują znaczne przesunięcia. Kapitały własne wzrosły o przeszło 2 mil. zł do sumy 199,2 mil. zł. Fundusze oddłużenia dla rolnictwa i samorządów zmalały w związku z akcją oddłużeniową o 26,2 mil. zł do sumy 44,8 mil. zł.

W grupie kapitałów obcych zaznaczył się spadek wkładów, głównie instytucji państwowych, przy równoczesnym wzroście lokat Skarbu Państwa. Obok wkładów jako nową pozycję Bank wykazał „lokaty celowe" Funduszu Pracy na określone cele kredytowe. Ogólna suma lokat i wkładów wykazuje wzrost w ciągu roku sprawozdawczego o 35,8 mil. zł do kwoty 839,2 mil. złotych. Ruch wkładów i lokat ilustruje poniższe zestawienie:

(w mil. złotych)

Data	Lokaty Skarbu Państwa	Lokaty celowe	Wkłady instyt. publicznych	Wkłady instyt. i osób prywatn.	Ogółem wkłady i lokaty
31.XII.1931	506,7	—	96,6	142,1	745,4
„ 1932	483,6	—	127,6	133,5	744,7
„ 1933	531,9	—	107,1	129,7	768,7
„ 1934	489,0	—	166,7	147,7	803,4
„ 1935	540,0	12,3	160,6	126,3	839,2

Stan pogotowia kasowego zmniejszył się o 17,5 mil. zł do 45,1 mil. zł, przy czym w stosunku do wkładów à vista i różnych sald kredytowych stosunek procentowy pogotowia wynosił na ultimo 1935 — 22,2%, w stosunku zaś do ogólnej sumy wkładów (286,9 mil. zł) — 15,7%.

Akcję kredytową Banku Gospodarstwa Krajowego cechuje w roku sprawozdawczym dalszy wzrost kredytów wyrażający się sumą 80,8 mil. Ogólna suma kredytów na koniec roku 1935 wynosiła 1.962,3 mil. złotych. Wzrost ten odnosi się wyłącznie do akcji kredytowej gotówkowej, gdyż działalność emisyjna uległa w ciągu roku sprawozdawczego dalszemu skurczeniu.

Rozwój działalności kredytowej Banku w ciągu ostatniego 6-ciolecia wykazuje stałe zwiększanie się udziału kredytów gotówkowych w ogólnej sumie kredytów udzielonych. Stan ten ilustruje poniższe zestawienie:

---

2) Sprawozdanie Banku Gospodarstwa Krajowego za rok 1935, Warszawa 1936 r., str. 61.

(w mil. złotych)

Rok	Ogólna suma kredytów	Kredyty gotówkowe	% sumy ogólnej	Kredyty emisyjne	% sumy ogólnej
1930	1.750	1.015	58	735	42
1931	1.876	1.084	58	792	42
1932	1.861	1.023	55	838	45
1933	1.861	1.038	56	823	44
1934	1.882	1.075	57	807	43
1935	1.962	1.169	60	793	40

Rozdział kredytów gotówkowych według stanu na dzień 31.XII.1935 r. przedstawiał się następująco:

Kredyty krótkoterminowe ogółem wynosiły 289.314.000 zł. Z sumy tej przypada na dyskonto weksli — 97.591.000 zł, pożyczki terminowe — 35.079.000 zł, r-ki bieżące i układy konwersyjne — 156.644.000 zł.

Kredyty długoterminowe (bez budowlanych) wynosiły 477.089.000 zł. Z tej kwoty przypada na pożyczki działu handlowego — 161.986.000 zł, działu operacyj ze Skarbem Państwa — 315.103.000 zł.

Kredyty budowlane wyniosły 402.767.000 zł.

W sumie tej przypada na pożyczki budowlane z funduszów własnych Banku — 10.095.000, z Państwowego Funduszu Budowlanego — 383.605.000 zł i z akcji Tow. Osiedli Robotniczych (lokata Funduszu Pracy) — 9.067.000 zł.

W porównaniu z rokiem 1934 rok sprawozdawczy wykazuje wzrost kredytów we wszystkich działach operacji kredytowych gotówkowych. W ciągu roku sprawozdawczego największe wahania wykazują kredyty krótkoterminowe. Natomiast kredyty długoterminowe, zwłaszcza budowlane wykazują stały wzrost. Akcja T. O. R.-u oparta o lokatę Funduszu Pracy, zapoczątkowana w połowie roku sprawozdawczego, wykazuje wzrost.

Udział samorządu w wykorzystaniu kredytów gotówkowych wyrażał się sumą 139.224.000 zł, co stanowi 11,91% ogólnej sumy kredytów gotówkowych Banku Gospodarstwa Krajowego. Z sumy tej przypada na pożyczki budowlane — 47.478.000 zł (4,06%), inne kredyty — 91.329.000 zł (7.81%) i kredyty dla przedsiębiorstw komunalnych — 417.000 zł (0,04%).

Komunalne Kasy Oszczędności zadłużone były w Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu kredytów gotówkowych na sumę 18.428.000 zł, co stanowi 1,58% ogólnej sumy kredytów gotówkowych. Na poszczególne formy kredytu przydało z tej sumy: na dyskonto — 15.002.000 zł, pożyczki terminowe — 2.963.000 zł, rachunki bieżące — 420.000 zł, kredyty w dziale operacyj ze Skarbem Państwa — 43.000 zł.

Z ogólnej sumy kredytów gotówkowych przypadało na kredyty na cele publiczne — 694 mil. zł (59,4%), zaś na kredyty na cele prywatne — 475 mil. zł (40,6%). Wzrost procentowego udziału pożyczkobiorców prywatnych w ogólnej sumie kredytów datuje się od r. 1933. Większość kredytów prywatnych (85%) przypada na pożyczki na cele prywatnego budownictwa mieszkaniowego.

W roku sprawozdawczym Bank udzielał kredytów emisyjnych wyłącznie w formie pożyczek emisyjnych w gotówce. Natomiast pożyczek opartych o emisje papierów procentowych nie przyznawano ze względu na sytuację na rynku papierów wartościowych. W roku sprawozdawczym suma emisyj B. G. K. w obiegu zmniejszyła się o kwotę normalnej amortyzacji — 13,8 mil. zł do kwoty 793,1 mil. zł.

Tarcza do kalendarza ściennego.

Zadłużenie samorządu z tytułu pożyczek emisyjnych wyniosło na dzień 31.XII.1935 — 43,1% ogólnej sumy kredytów emisyjnych, a wynosiło 393,9 mil. złotych. Z kwoty tej przypada na powiatowe związki samorządowe — 50,9 mil. zł (5,6%), miasta — 322,7 mil. zł (35,3%), gminy wiejskie — 1,3 mil. zł (0,1%) i inne związki komunalne — 19,0 mil. zł (2,1%). Pożyczki gmin wiejskich udzielone zostały w 5½% oblig. komunalnych, powiatowych związków samorządowych — 5½% oblig. kom. i 5½% oblig. komun. dolarowych, miast — w 5½% oblig. kom., 5½% oblig. kom. dolar. i 8% oblig. kom. dolar.

Polepszenie płatności rat pożyczek emisyjnych, które dało się zauważyć w 1933 r. po przeprowadzeniu konwersji, utrzymało się również w roku 1935. Wpływy z tytułu zapłaty rat (po wyłączeniu rat pokrywanych przez Skarb Państwa) wyniosły 32,3 mil. złotych. Ponieważ roczna wymagalność rat wynosi 30,9 mil. zł, nadwyżka wpływów ponad normalną obsługę zmniejszyła sumę zaległości o 1,4 mil. zł do 35,5 milionów złotych. Podobnie jak w latach poprzednich, Bank stosował oględną politykę egzekucyjną.

Rok sprawozdawczy zamyka Bank kwotą 2.965.000 zł czystego zysku, który jest większy o 6.000 zł od zysków roku poprzedniego, mimo, że koszty handlowe zwiększyły się o 300.000 zł do kwoty 13,4 mil. złotych.

Rok 1935, jak to już zaznaczyliśmy wyżej, przyniósł dalszy rozwój operacyj Banku. Wyrazem tego jest wzrost sumy bilansowej o około 75 mil. zł do kwoty 2.286,3 mil. zł.

Es.

Ze Związku Związków K. K. O.

Zebranie Rady Związku Związków K. K. O.

W dniach 5 i 6 października odbyło się w Warszawie posiedzenie Rady Związku Związków K. K. O. pod przewodnictwem p. prezesa J. Zdawonskiego i p. wiceprezesa St. Uhmy. W obradach brali udział przedstawiciele Związków K. K. O. lwowskiego, poznańskiego, śląskiego i warszawskiego, przedstaprzedstawiciele banków komunalnych w Poznaniu i Warszawie, przedstawiciele Związku Miast Polskich i Związku Powiatów R. P., delegaci Ministerstwa Skarbu i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz zaproszeni dyrektorowie Związków.

Tematem obrad były głównie sprawy propagandy oszczędności i projekty rozporządzenia wykonawczego o K. K. O. wraz ze statutem normalnym kas.

W dziedzinie propagandy zapoznano się z dotychczasowymi poczynaniami w r. b. i zamierzeniami na najbliższą przyszłość akceptując wydatki z tym związane. W związku z tegorocznym Dniem Oszczędności postanowiono, że Związki zwrócą się do kas z odezwą do gorliwego zajęcia się organizacją obchodów i propagandą.

Zastanawiano się również nad organizacją stałej propagandy K. K. O. zarówno w terenie, jak i propagandy centralnej, która nabiera coraz większego znaczenia. W terenie postanowiono dążyć do wzmocnienia i rozwinięcia działalności stałych lokalnych komitetów propagandowych. Jeśli zaś chodzi o propagandę centralną, postanowiono utworzyć centralną komisję propagandową złożoną z przedstawicieli Związków K. K. O. z odpowiednim stałym referatem.

Drugą ważną sprawą obrad były projekty prawodawcze. Omówiono szczegółowo projekt rozporządzenia wykonawczego, a następnie projek statutu normalnego kas, przy czym przedstawiciele Związków uzgodnili swe poglądy w zasadniczych sprawach. Oba akty prawodawcze, po uzgodnieniu między Min. Skarbu i Spraw Wewnętrznych, zostaną ogłoszone w najbliższych tygodniach.

Z innych spraw na specjalną uwagę zasługuje zamierzona konferencja z p. Min. Skarbu celem omówienia sytuacji K. K. O. i wysunięcia wynikających z niej postulatów natury finansowej i prawodawczej.

Komunikaty Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

1. Posiedzenie Zarządu Związku.

W dniu 3 i 4 października r. b. pod przewodnictwem Zastępcy Prezesa Związku p. J. S. Rozieckiego i w obecności przedstawicieli Ministerstwa Skarbu oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych odbyło się posiedzenie Zarządu Związku, na którym między innymi:

a) wysłuchano sprawozdania ogólnego i rachunkowego złożonego przez Dyrektora Związku;

b) rozpatrzono sprawę kupna akcyj T-wa Ubezpieczeń „Przyszłość" przez zrzeszone K. K. O., przy czym opierając się na uchwale Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, opinii Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń oraz na zasadzie udzielonego Związkowi przez Ministra Skarbu zezwolenia, upoważniono Prezydium Związku do udzielania kasom zezwoleń indywidualnych na udział w subskrypcji akcyj wspomnianego Towarzystwa, w ramach określonych instrukcjami Ministerstwa Skarbu. Uznał przy tym Zarząd za konieczne, aby K. K. O. reprezentowały przynajmniej 33% kapitału zakładowego tegoż T-wa;

c) przedyskutowano szczegółowo projekt rozporządzenia wykonawczego do nowego prawa o K. K. O. oraz statutu wzorowego, i zgłoszono odpowiednie poprawki;

d) rozpatrzono projekt statutu T-wa Przyjaciół Oszczędności. Do zbadania gruntownego możliwości istnienia tego T-wa, jak też do ostatecznego zredagowania statutu, powołano komisję w składzie 6 osób z pośród dyrektorów K. K. O. interesujących się żywiej sprawą propagowania oszczędności;

e) w związku z zainicjowanym ruchem w kierunku zakładania kas bezprocentowych pożyczek Zarząd, uznając inicjatywę tą za godną poparcia, upoważnił Prezydium Związku do udzielenia członkom organów K. K. O. zezwoleń na udział w pracach kas bezprocentowych, z zaleceniem unikania w miarę możności przewodnictwa w tychże kasach. Uważa również Zarząd za wskazane, by kasy w terenie popierały rozwój tej inicjatywy i w miarę możności udzielały tym kasom swej pomocy, w szczególności jeśli chodzi o inkasowanie składek i innych świadczeń społeczeństwa na rzecz kas bezprocentowych pożyczek;

f) oznaczono termin rozpoczęcia tegorocznego

kursu instrukcyjnego dla pracowników K. K. O. na dz. 15 listopada r. b.

2. Obchód „Dnia Oszczędności“
(okólnik nr 32 z 1.10.36).

W dniu 31 października przypada doroczne święto Międzynarodowego Dnia Oszczędności. Przypominamy o tym i wzywamy Kasy do należytego przygotowania obchodu wspomnianej uroczystości, zaznaczając, że wielką wagę przywiązujemy do akcji lokalnych Komitetów Propagandy Oszczędności. (Patrz n/okólniki nr nr 28 z r. 1934 i 30 z r. 1935 oraz „Oszczędność“ nr 10 z 1934 r.).

Prosimy o szczegółowe opracowanie zawczasu programu obchodu oraz zaopatrzenie się w odpowiednią ilość materiału propagandowego. Polecamy uwadze Kas prospekty, jakie im zostały rozesłane przez Samorządowy Instytut Wydawniczy.

Nadmieniamy przy tym, że sądząc po dotychczas zgłaszanych do Instytutu zapotrzebowaniach na materiał propagandowy, zainteresowanie Kas akcją propagandową jest bardzo słabe.

Prosimy o przesłanie nam krótkich sprawozdań o przebiegu obchodu „Dnia Oszczędności“ z podaniem własnych spostrzeżeń i uwag co do skuteczności oraz celowości poszczególnych materiałów i metod propagandowych.

3. Kurs instrukcyjny dla pracowników K. K. O.
(okólnik nr 33 z 8.10.36).

Wzorem lat poprzednich Zarząd naszego Związku przystępuje i w roku bieżącym do zorganizowania VIII-go z rzędu kursu instrukcyjnego dla pracowników komunalnych kas oszczędności. Kurs ten rozpocznie się w dniu 15 listopada r. b. i trwać będzie około dwóch tygodni. Program kursu będzie utrzymany w ramach dotychczasowych ze szczególnym uwzględnieniem spraw aktualnych wynikłych na tle ustawodawstwa gospodarczego ostatniej doby oraz bieżącej sytuacji gospodarczej. Przedmioty wykładowe będziemy się starali w miarę możności traktować w płaszczyźnie praktycznej, na plan dalszy odsuwając rozważanie zagadnień teoretycznych, które będą poniekąd uzupełnieniem właściwego programu.

Opłata za wysłuchanie kursu, jak w latach poprzednich, wynosić będzie po zł 50.—.

Do kursu tegorocznego, jako organizowanego w chwili wejścia w życie przepisów wykonawczych do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności, przywiązujemy specjalną wagę i nie wątpimy, że Kasy w swoim zresztą własnym, dobrze zrozumianym interesie ułatwią swemu personelowi udział w tym kursie. Ze względu przy tym na charakter kursu jest rzeczą konieczną, aby na kurs zostali delegowani przede wszystkim pracownicy zajmujący stanowisko kierownicze (dyrektorzy, buchalterzy, kierownicy wydziałów), zwłaszcza ci, którzy od niedawna są zatrudnieni w K. K. O., a również ci członkowie Dyrekcji, którzy dotąd nie pracowali w K. K. O.

Celem ułatwienia nam należytego przygotowania strony technicznej kursu prosimy Kasy o wcześniejsze zgłaszanie kandydatów, nie później jak do dnia 30 października r. b. Zgłoszenia należy nadsyłać pod adresem Biura n/Związku według załączonego wzoru, wraz z wypełnionym kwestionariuszem (wzór załącza się) i krótkim własnoręcznym życiorysem delegowanego.

Byłoby rzeczą nader pożądaną, aby Kasy względnie delegowani na kurs pracownicy przygotowali i przedstawili nam zawczasu zagadnienia, które ich zdaniem należałoby na kursie poruszyć. Życzeniom tym w miarę możności będziemy się starali zadośćuczynić. Poza tym każdy słuchacz będzie miał możność, oczywiście w toku trwania kursu, poinformować się bądź u prelegentów, bądź u pracowników Biura Związku we wszystkich interesujących go sprawach, które mu w praktyce nasuwają jakiekolwiek wątpliwości.

Załącznik.

Komunalna Kasa Oszczędności .... dnia.......1936 r.
....
w..........................

Do
Zarządu Związku Komunalnych
Kas Oszczędności w Warszawie
Warszawa
Plac Napoleona nr 7.

Niniejszym zawiadamiamy, że na organizowany przez Zarząd Związku VIII kurs instrukcyjny dla pracowników Komunalnych Kas Oszczędności delegujemy p.................
....
.... (imię i nazwisko) ....
(stanowisko w Kasie) naszej Kasy Oszczędności.

Tytułem opłaty za wysłuchanie kursu wpłacamy na conto Polskiego Banku Komunalnego nr 1106 w P. K. O. kwotę zł............ (słownie złotych ....).

2 załączniki (kwestionariusz i życiorys). Pieczęć K. K. O. Podpisy

KWESTIONARIUSZ

słuchacza VIII kursu instrukcyjnego dla pracowników Komunalnych Kas Oszczędności, organizowanego przez Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie.

1. Imię i nazwisko ....
2. Wiek ....
3. Wykształcenie ....
4. W jakich instytucjach i jak długo pracował przed objęciem posady w Komunalnej Kasie Oszczędności..............
....
5. Jakie stanowisko zajmuje obecnie w K. K. O. i jak dawno pracuje ....
6. Czy uczestniczył w poprzednich kursach organizowanych przez Związek ....
....
7. Jeśli uczestniczył, to który z przedmiotów wykładanych na kursach poprzednich przyniósł mu największe korzyści i dlaczego ....
....
....
8. Czy delegowany życzy sobie skorzystać z pomocy Związku w wyszukaniu taniego mieszkania na czas trwania kursu
....
9. Uwagi ....

.... dnia .... 1936 r.

podpis Dyrekcji (Zarządu) Kasy: podpis słuchacza:

4. W sprawie zmiany instrukcji bilansowej.

Podając poniższe pismo Ministerstwa Skarbu do wiadomości Panów — prosimy o zakomunikowanie nam pocztą odwrotną i nie później, jak do dnia 18 b. m. swych uwag w powyższej sprawie oraz o powiadomienie nas, czy nie uważają Panowie za konieczne uzupełnienie instrukcji w sprawie sporządzania bilansów (patrz „Oszczędność" nr 4 z r. 1935) dodatkowymi postanowieniami czy też wyjaśnieniami, które w praktyce Panom nasunęły się.

„Ministerstwo Skarbu N. D. II. 23125/KB. Warszawa, dn. 15 września 1936 r. Do Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, Pl. Napoleona 7.

W wyniku przeprowadzonych w szeregu komunalnych kas oszczędności kontroli Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że w zakresie księgowania i bilansowania wpływów oraz należności z tyt. odsetek komunalne kasy oszczędności stosują metody wadliwe i niejednolite, prowadzące do niezgodnego z faktycznym stanem rzeczy przedstawiania wyników danego roku operacyjnego, w szczególności zaś — pozwalające władzom Kas dowolnie regulować wysokość zysków lub strat, bez względu na rzeczywisty rezultat działalności Kasy w danym okresie.

Celem usunięcia powyższych mankamentów, Ministerstwo Skarbu prosi o opracowanie projektu instrukcji w sprawie księgowania i bilansowania wpływów oraz należności z tyt. odsetek z uwzględnieniem następujących zasadniczych postulatów:

1) Przy zamknięciu roku 1936 komunalne kasy oszczędności powinny sporządzić pełne imienne wykazy dłużników z tyt. zaległych odsetek.

2) Zestawienie jw. należności komunalnych kas oszczędności z tyt. zaległych odsetek władze K. K. O. powinny zanalizować pod względem ściągalności i płynności i odpowiednio posegregować.

3) Należności zakwalifikowane jako płynne, jako zamrożone oraz jako wątpliwe — powinny być wprowadzone na rachunek „odsetek zaległych" per 31.XII.1936 r., po wyksięgowaniu z tego rachunku dotychczasowych pozycyj. Natomiast odsetki przedawnione oraz nieprzedawnione, lecz zakwalifikowane jako nieściągalne — powinny być prowadzone ewidencyjnie, po za rachunkami bilansowymi.

4) Kontrpozycjami do wyżej wskazanego nowego aktywu „odsetki zaległe" powinny być uznania: a) rachunku odsetek pobranych 1936 roku — za sumę odsetek zaległych płynnych i b) specjalnego konta w grupie „Różne rachunki" pod tytułem „Rezerwa na odsetki zaległe zamrożone i wątpliwe" — za sumę odsetek zamrożonych i wątpliwych.

5) Poczynając od dnia 1 stycznia 1937 r. odsetki pobierane od dłużników powinny być od razu przy obliczaniu dzielone w/g okresów, których dotyczą: a) roku bieżącego, b) roku przyszłego i c) lat ubiegłych (łącznie) i księgowane na osobnych rachunkach: a) na r-ku „Odsetek i opłat na admin. — pobranych r. b.", b) na r-ku „Odsetek i opł. na admin. pobranych r. p." i c) na r-ku „Odsetek zaległych".

6) Wpływy odsetkowe zaliczone na rachunek „Odsetek zaległych", powinny być ewidencyjnie odpisywane ze stanu zaległości każdego z dłużników, figurujących w ogólnym wykazie, o którym mowa wyżej.

7) W związku z powyższymi zmianami w zakresie księgowania i bilansowania odsetek zaległych należy zaprojektować odpowiednie zmiany we wzorze bilansu dla K. K. O. oraz w Instrukcji dla K. K. O. w sprawie sporządzania bilansów.

Projekt instrukcji w sprawie księgowania i bilansowania wpływów oraz zaległości z tyt. odsetek, po uzgodnieniu go pomiędzy wszystkimi Związkami, należy przedstawić Ministerstwu Skarbu najpóźniej do dn. 1 listopada 1936 r.

Kierownik Komisariatu Bankowego
(—) Wł. Balczerzak".

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszone w Dzienniku Ustaw w miesiącu wrześniu 1936 r.

Dz. Ust. nr 67,

poz. 488. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26 kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi.

Dz. Ust. nr 68,

poz. 495. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 26 sierpnia 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o komunalnym funduszu pożyczkowo - zapomogowym.

Dz. Ust. nr 70,

poz. 500. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 września 1936 r. o ograniczeniu urzędników i żołnierzy w obejmowaniu stanowisk w niektórych przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych.

Dz. Ust. nr 72.

poz. 515. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 września 1936 o służbie pracy młodzieży;

poz. 516. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 września 1936 r. o ustaleniu nadzwyczajnego wykazu imiennego nieruchomości podlegających wykupowi przymusowemu.

Dz. Ust. nr 74,

poz. 525 Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29 września 1936 r. o odroczeniu eksmisji z lokali handlowych i przemysłowych;

poz. 526. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29 września 1936 r. o ograniczeniu praw emerytalnych notariuszów i pisarzy hipotecznych;

poz. 527. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 28 września 1936 r. o ustaleniu nadzwyczajnego wykazu imiennego nieruchomości podlegających przymusowemu wykupowi.

Dz. Ust. nr 75,

poz. 531. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29 września 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28 października 1933 o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych;

poz. 532. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn.

30 września 1936 r. o Państwowym Instytucie Kultury Wsi;

poz. 533. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 września 1936 r. o państwowym gospodarstwie leśnym;

poz. 534. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 września 1936 r. w sprawie deponowania w Banku Polskim sum przeznaczonych na wypłatę odsetek i kapitału z tytułu zagranicznych zobowiązań Skarbu Państwa, banków państwowych, przedsiębiorstw i funduszów państwowych oraz związków samorządu terytorialnego.

Zmiana ustawy o Państwowym Banku Rolnym.

Dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 września 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 77, poz. 539) znowelizowano przepisy ustawy o Państwowym Banku Rolnym. Zmiana przepisów ma za przedmiot przystosowanie działalności Banku do wyników akcji konwersyjnej i oddłużeniowej nakreślonej postanowieniami rozporządzeń i dekretów oddłużeniowych. Spośród zmian dotychczasowych przepisów zasługują na specjalną uwagę postanowienia dotyczące emisyj Państwowego Banku Rolnego.

Obligacjom melioracyjnym poświęcono nowe art. 12a i 12b. Na podstawie tych przepisów połączono w serię 1 wszystkie dotychczasowe emisje obligacji melioracyjnych oraz określono, że zabezpieczenia pożyczek melioracyjnych (hipoteki, zobowiązania spółek wodnych, samorządów) służą jako zabezpieczenie emisyj obligacyj melioracyjnych i kuponów od nich, o czym winny być dokonane wzmianki w wpisach. Nadto przyznano ustawowy przywilej dla posiadaczy obligacyj i kuponów na ratach wpłaconych, na specjalnym funduszu rezerwowym listów zastawnych i obligacyj oraz na funduszach rezerwowych poszczególnych seryj obl. melior.

W nowym art. 13a określono warunki emisji obligacyj parcelacyjnych w złotych w złocie, zabezpieczonych przez wierzytelności z tytułu reszty ceny kupna parcelowanych działek. Suma obligacji w obiegu nie może przekraczać ¾ części należności z tytułu reszty ceny kupna. Posiadaczom obligacyj przyznano przywilej na wierzytelnościach Banku z tytułu reszty ceny kupna, które tworzą odrębną masę majątkową, oraz na wpłatach dłużników.

W nowym art. 16a określono sposoby zabezpieczeń pożyczek w listach zastawnych. Pożyczki te są zasadniczo zabezpieczane w połowie szacunku na pierwszym miejscu hipoteki, mogą jednak być zabezpieczane na dalszych miejscach, o ile będą się mieścić w połowie szacunku. Zaległościom z tytułu pożyczek w listach zastawnych oraz przynależnościom tych pożyczek służy pierwszeństwo hipoteczne na równi z kapitałem, o ile nie zalegają za czas dłuższy od 3 lat. Zaległościom w obligacjach melioracyjnych przysługuje przywilej pierwszeństwa bez ograniczeń, przy czym zarzut przedawnienia nie może być podnoszony.

W nowym art. 21a określono sposób kredytowania reszty ceny kupna przy sprzedaży przez Bank nieruchomości własnych.

Art. 22 znowelizowany zawiera postanowienie, że w celu przestrzegania zgodności działalności Banku z odnośnymi przepisami prawnymi, wydanymi w zakresie przebudowy ustroju rolnego oraz celem utrzymania łączności między ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych a władzami Banku w sprawach polityki gospodarczej w zakresie rolnictwa i polityki agrarnej, minister Rolnictwa i Reform Rolnych ma prawo mianować swego komisarza i jego zastępców.

Nowy dekret oddłużeniowy dla rolnictwa.

Ogłoszony w nr 77 Dziennika Ustaw (poz. 540) Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 września 1936 r. zmienia i rozszerza akcję oddłużeniową rolnictwa w stosunku do banków państwowych. Postanowienia dekretu dotyczą przede wszystkim kredytów emisyjnych Państwowego Banku Rolnego, zwłaszcza w obligacjach melioracyjnych. Postanowienia dekretu zawierają szereg upoważnień dla Ministra Skarbu, a mianowicie: dekret upoważnia Ministra Skarbu do przedłużenia w drodze rozporządzenia okresu umorzenia obligacji melioracyjnych Państwowego Banku Rolnego i pożyczek udzielonych w tych obligacjach, na termin nie dłuższy niż lat 3, oraz do wstrzymania na taki sam termin spłaty części kapitału pożyczek i obligacji. Równocześnie dekret upoważnia Ministra Skarbu do uregulowania obligacjami 4 proc. pożyczki konsolidacyjnej zobowiązań Skarbu Państwa powstałych w wyniku akcji oddłużeniowej. Dekret również upoważnia Ministra Skarbu do obniżania w drodze rozporządzeń należności wynikających z planów amortyzacyjnych na oprocentowanie i umorzenie kapitału z tytułu pożyczek w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego oraz w obligacjach melioracyjnych. Rozporządzenia te ustalą sposób pokrycia różnicy między należnością P. B. R. (raty, umorzenia i oprocentowania) a wpłatami ustalonymi dla dłużników. Równocześnie Minister Skarbu upoważniony jest do jednorazowego obniżenia kapitału zakładowego P. B. R. oraz do przelania sumy, o którą będzie zmniejszony ten kapitał, na rzecz Funduszu Oddłużenia w Państwowym Banku Rolnym. Pozostaje to w związku z upoważnieniem Ministra Skarbu do powiększenia w drodze rozporządzeń funduszów, przeznaczonych na cele oddłużenia rolnictwa.

Kronika krajowa

Odezwa do Narodu w sprawie zimowej pomocy bezrobotnym.

Obywatele!

Zbiorowym wysiłkiem rządu i społeczeństwa zebrane środki na walkę z bezrobociem pozwoliły na zatrudnienie w bieżącym roku kilkuset tysięcy bezrobotnych.

W ciągu wiosny, lata i jesieni trwały roboty publiczne, przysparzając społeczeństwu nowe wartości gospodarcze. Powstały linie kolejowe, setki kilometrów szos i ulic, meliorowano bagna, regulowano rzeki.

Zatrudnieni przy robotach, zarabiając na życie, pracą swą powiększyli bogactwa Rzeczypospolitej.

Nadchodząca zima i wyczerpanie środków pieniężnych nie pozwalają jednak na dalsze prowadzenie robót w tych rozmiarach i setki tysięcy żywicieli rodzin pozostanie bez pracy i chleba.

Musimy im przyjść z pomocą.

Samozachowawczy instynkt narodu wzywa wszystkich obywateli gorącego serca, aby na pomoc bezrobotnym złożyli część swego dochodu lub mienia, nie — odczepny grosz litości, lecz dług społeczny.

Z odczucia i zrozumienia potężnego głosu, jakim ów instynkt społeczny woła, powstał Ogólnopolski Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym, obejmujący przedstawi-

cieli tak rozległych warstw społecznych, jak rozległe są jego potrzeby i cele.

Najważniejszym naszym zadaniem będzie skupienie i koordynacja ofiarnego wysiłku całego społeczeństwa i zapewnienie w ten sposób najbardziej celowego podziału darów. Chcemy obudzić ofiarną myśl zbiorową, która wyrazi się w powszechnym czynie.

Chcemy wszcząć ruch, który stanie się pospolitym ruszeniem samopomocy społeczeństwa. Obywatele, nakaz chwili brzmi:

Wszyscy bierzemy udział w pomocy dla bezrobotnych braci.

Kto się od niej odgrodzi sobkostwem, opieszałością, czy niechęcią, nosić będzie w swym sumieniu poczucie niespełnionego obowiązku.

Dotychczasowe doświadczenie w akcji zbiorowego wysiłku utwierdzają naszą wiarę w gotowość społeczeństwa do ofiar na rzecz dobra powszechnego.

I tym razem nie może być inaczej.

Warszawa, Zamek Królewski dnia 9 października 1936 r.

Ogólnopolski Obywatelski Komitet Zimowy Pomocy Bezrobotnym.

Delegacja pracowników K. K. O. u Naczelnego Wodza.

Generalny Inspektor sił Zbrojnych, gen. Śmigły-Rydz, przyjął w dniu 9.X br. delegację pracowników komunalnych kas oszczędności w osobach pp. Fr. Świderskiego, K. Kohlmanna, Br. Siedleckiego i M. Stempkowskiego.

Delegacja wręczyła Naczelnemu Wodzowi pięknie wykonany adres z uchwałami pracowników K. K. O.:

Do Naczelnego Wodza
Gen. Edwarda Śmigłego-Rydza.

Panie Generale,

Gdy zostało rzucone hasło wzmocnienia obronności naszej Ojczyzny, kilkutysięczna rzesza pracowników Komunalnych Kas Oszczędności znalazła się w czołowej grupie śpieszącego ze swym ofiarnym groszem świata pracy.

Powołani do świadczeń dodatkowych na rzecz równowagi budżetu państwowego, pracownicy tych instytucji bez szemrania spełnili swój obywatelski obowiązek, rozumiejąc konieczność tego wysiłku dla zadośćuczynienia potrzebom Państwa. A skoro po pewnym czasie Skarb Rzeczypospolitej uznał za możliwe zwolnić nas od tej nadzwyczajnej daniny, uwzględniając życzliwie memoriały naszej organizacji zawodowej, postanowiliśmy ¼ część zwracanych nam sum przeznaczyć na wzmocnienie lotnictwa.

Stopniowo zaczynają już realizować się uchwały pracowników poszczególnych Kas, a wpływy miesięczne i kwartalne dokonywane w ciągu trwania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14.XI.1935 r., to jest do dnia 31.X.1937 r., według przybliżonych obliczeń uczynią około pół miliona złotych.

Tę skromną, ale z serca pochodzącą naszą ofiarę racz przyjąć, Panie Generale, do Swej dyspozycji na wzmocnienie sił zbrojnych jako odzew ludzi pracy, którzy na Twój rozkaz zawsze gotowi będą poświęcić mienie i życie dla dobra i potęgi Ojczyzny.

za Komitet:

W Warszawie dnia 9.X.1936 r. (następują podpisy).

Generał Śmigły - Rydz, dziękując ogółowi pracowników kas za ofiarność i zrozumienie potrzeb obronności Państwa, bardzo życzliwie wysłuchał informacji o położeniu i pracy pracowników K. K. O., od których w niemałym stopniu zależy powodzenie akcji kapitalizacji wewnętrznej.

W toku rozmowy delegaci zaznaczyli o nawiązaniu współpracy z Zarządem Głównym L. O. P. P., który zaproponował przeznaczenie składek na ufundowanie Szkoły Pilotów im. pracowników K. K. O. i podkreślił, że Komitet może tylko gromadzić fundusze, konkretne jednak ich przeznaczenie zależne jest jedynie od decyzji Naczelnego Wodza.

W sprawie tej Naczelny Wódz oświadczył, że chętnie porozumie się z prezesem L. O. P. P. gen. Berbeckim.

Na zakończenie audiencji dokonano fotografii Naczelnego Wodza w otoczeniu członków delegacji, którą to fotografię reprodukujemy w niniejszym numerze.

Przegląd prasy

Złoty polski wobec fali dewaluacji.

W nr 5 nowego tygodnika „Odnowa“ ukazał się artykuł wybitnego znawcy spraw finansowych, prof. F. Młynarskiego, p. t. „Co robić ze złotym?“ Artykuł ten który ukazał się w dn. 1 października, a więc przed oficjalnym stwierdzeniem przez rząd, że nasza polityka pieniężna nie ulegnie zmianom, zasługuje na specjalną uwagę, co zresztą znalazło wyraz w prasie codziennej.

Prof. Młynarski nie przesądzając dalszego rozwoju trójporozumienia walutowego Anglii, Ameryki i Francji, analizuje naszą sytuację gospodarczą, aby zdać sobie sprawę z wpływu nowej sytuacji międzynarodowej na los złotego. A więc przede wszystkim stwierdza, że dysproporcja cen w Polsce i krajach anglosaskich wynosi zaledwie 5 punktów na naszą niekorzyść, gdy dla Francji wynosiła 10, dla Holandii 12, a dla Szwajcarii 15 punktów. Gdybyśmy więc chcieli dewaluować złotego, to

„Stopień tej dewaluacji winienby odpowiadać owej dysproporcji cen, wynoszącej jakieś 5 punktów, czyli nie powinien przekraczać 10%... Gdyby zaś oprzeć się nie na relacji wskaźników cen hurtowych, lecz na stosunku tego wskaźnika do kosztów utrzymania u nas i w Anglii, to należałoby obniżyć złotego nie o 10%, lecz jeszcze mniej.

Czy to się więc opłaci?

Z całą pewnością nie. Tendencja zwyżkowa cen w krajach przodujących gospodarczo jest szybsza niż u nas, czyli dysproporcja obecna ma szanse wyrównania i bez dewaluacji. W miarę zaś jak owa dysproporcja będzie znikać, nasz eksporter będzie inkasować wyższe ceny w złocie, czyli premię wywozową będzie czerpać w złocie z kieszeni cudzej, a nie w papierze z kieszeni współobywateli. Gdyby bowiem dewaluować złotego, premia walutowa będzie wypłacana przez Bank Polski kosztem tych, co na dewaluacji stracą. A straci przede wszystkim świat pracy, warstwy urzędnicze i robotnicze, których zarobki i tak są już na poziomie głodowym“.

Nie podziela też prof. Młynarski zdania, że dewaluacja złotego spowodowałaby dopływ kapitału zagranicznego do Polski.

„Przede wszystkim dla państw przodujących nie

będzie dewaluacja złotego czemś aż tak ważnym, aby poczuwały się do jakiejś wdzięczności, czego zresztą w realnym życiu nie było i nie ma. Ponadto wchodzą w grę dwa względy znacznie ważniejsze. Po pierwsze w Anglii nadal obowiązuje embargo na eksport kapitału, podobnie jak i w Ameryce nie ma jeszcze wolności udzielania pożyczek zagranicznych. Po drugie u nas obowiązują coraz ostrzejsze przepisy dewizowe i zakaz transferu długów już zaciągniętych. W warunkach tego rodzaju absurdem jest liczyć na większy i swobodny dopływ kapitału zagranicznego w nagrodę za dewaluację".

Ponieważ zaś zapas naszego złota i dewiz jest b. skromny, przeto musimy jeszcze poczekać na zniesienie reglamentacji dewizowej, dopóki nie zbogacimy naszego skarbca emisyjnego. Jednakże

„... w międzyczasie dysproporcja tempa zwyżkowego cen u nas i zagranicą sama zlikwiduje dysproporcję poziomów cen i stworzą się warunki dla korzystniejszej niż obecnie wymiany towarowej z zagranicą. Dewaluacja złotego może tylko pokrzyżować naturalny bieg rzeczy".

Decydujące jednak znaczenie winien — zdaniem prof. Młynarskiego — mieć wzgląd na kapitalizację rodzimą.

„W okresie niedołężnej, często bezmyślnej deflacji... wierzyciel polski doznał pierwszej operacji przez akcję oddłużeniową. Czeka go teraz wobec zwrotu w koniukturze druga operacja, ponieważ zwyżka cen będzie redukować siłę nabywczą obniżonych podczas deflacji procentów. I w takim momencie mamy mu zastosować jeszcze dewaluację złotego jako trzeci zabieg operacyjny? Co zostanie z polskiego wierzyciela, jeżeli nie skóra i kości? Będzie tkwić na arenie jak kościotrup odstraszający od oszczędzania w przyszłości. A przecież tylko rodzima kapitalizacja może się stać kluczem otwierającym bramę do lepszego jutra, ponieważ bez tej kapitalizacji nie zdołamy pogodzić silnego, niezbędnego politycznie przyrostu naturalnego z możliwościami rozwojowymi przemysłu" (podkreślenia nasze — Red.).

W konkluzji swych wywodów prof. Młynarski pisze, że

„należy przeciwstawić się zarazie owczego pędu, jaki inicjatywa trójporozumineia może wywołać. Są tacy, którzy dewaluować powinni, Polska nie powinna. Nastrojami nie należy się powodować w rzeczach tak wielkiej wagi. I decyzję należy powziąć szybko, zanim owczy pęd ogarnie umysły zaciemniając jasność i trzeźwość sądu".

Jak wiadomo, decyzja rządu utrzymania stałości złotego zapadła.

Nieoczekiwanie inne stanowisko zabrał „Czas" w wielkim artykule wstępnym „Polityka walutowa" podpisanym skrótem: k. sz. g. (z dn. 10 października rb., nr 279).

Zastanawiając się nad motywami, które skłoniły rząd nasz do znanej deklaracji, że złoty polski będzie w dalszym ciągu stabilizowany, „Czas" tłumaczy to tym, że chyba

„... Polska czuje się na siłach do przystąpienia do międzynarodowej współpracy gospodarczej w ramach dotychczasowego parytetu waluty, że zdaniem naszego Ministra Skarbu parytet gospodarczy i nominalny naszej waluty już to są wielkościami identycznymi, już to niebawem nimi się staną".

Dalej uzasadnia korzyści współpracy gospodarczej. Polska oczekuje 3 „bodźców, które mogą przyczynić się do przyśpieszenia poprawy naszego gospodarstwa". Są to: 1) możność zwiększenia naszego eksportu wskutek rozluźnienia barier celnych i ograniczeń kontyngentowych, 2) przypływ zagranicznych kapitałów do Polski i 3) stworzenie możliwości emigracyjnych. Jednakże

„Warunkiem owocnej współpracy naszej z gospodarstwami zachodu jest, jak tego żąda deklaracja trzech mocarstw, rozluźnienie systemu kompensacyj i clearingów, a przede wszystkim zniesienie ograniczeń międzynarodowego obrotu kapitałem, a zatem zniesienie ograniczeń dewizowych i odnowienie transferu obsługi długów zagranicznych".

„Czas" uważa, że nic nie stoi na przeszkodzie, aby Polska ze stosowania tych ograniczeń się wycofała. Ale to nie wystarczy. Przeprowadzenie włączenia Polski w gospodarstwo światowe wymaga wg „Czasu" pewnych szybkich posunięć naszej polityki walutowej. Rozumowanie jest następujące: Główne korzyści ze współpracy międzynarodowej wyciągnąć możemy w okresie ożywienia, „prosperity", tylko wtedy możemy liczyć na rynki zbytu i dopływ kapitałów z zagranicy. Obecnie zachód znajduje się w początkowej fazie ożywienia. Otóż zachodzi obawa, że bez przyspieszenia tego włączenia drogą manipulacji walutą elastyczną spóźnimy się i tymczasem faza dobrej koniuktury przeminie. „Czas" nie wierzy w twierdzenia prof. Młynarskiego, że czas pracuje na naszą korzyść i wyrównanie poziomów cen u nas i zagranicą nastąpi szybko automatycznie. Posądza też Ministra Skarbu o zbytni optymizm w ocenie sytuacji. Twierdzenia te i projekty napawają „Czas" „wielkimi obawami" Dlaczego?

„Otóż przede wszystkim przeprowadzone ostatnio dewaluacje niewątpliwie obniżą ceny światowe, liczone w złocie przynajmniej na okres kilku miesięcy. Poza tym zachodzi obawa, że gdy po tej zniżce cen złotych nastąpi ruch zwyżkowy, to do zrównania cen naszych ze światowymi potrzeba będzie tak długiego czasu, iż właśnie przeminie okres ożywienia gospodarczego i my włączymy się w gospodarstwo światowe w okresie, kiedy wejdzie ono w depresję i w rezultacie utracimy całą korzyść, jaką dać nam może współżycie międzynarodowe w okresie ożywienia".

Ratunkiem przed tą groźbą ma być uelastycznienie kursu złotego, dokonane przy tym w jakiś misterny sposób z zachowaniem jego obecnego parytetu.

„Z tych względów wysunęliśmy konieczność uelastycznienia kursu naszej waluty, szczególnie przy pozostaniu przy dotychczasowym nominalnym parytecie złotego. Uważamy to za niezbędny środek do przyśpieszenia „włączenia" i przystosowania naszego systemu walutowego do systemu, jaki obecnie na świecie się wytworzył... Bez posunięć walutowych, możliwych tylko przy elastycznym kursie, włączenie Polski do gospodarstwa światowego mogłoby się odbyć z takimi opóźnieniami, że utracilibyśmy największe zyski, jakie z włączenia tego można uzyskać.

W tym stanie rzeczy odpowiednie manipulowanie kursem waluty w pewnych granicach, które trudno dokładnie określić, nie mając danych co do ruchu złota względnie nacisku życia gospodarczego na bank emisyjny, wydaje się nam niezbędne, aby zarysowującą się poprawę gospodarczą przyśpieszyć. Poza tym posunięcia walutowe winny być wsparte przez odpowiednie (?) posunięcia cen i kosztów produkcji oraz w dziedzinie polityki kredytowej, tylko bowiem zespół tych środków pozwoli nam na pokierowanie gospodarstwem w warunkach stworzonych decyzją o utrzymaniu parytetu złotego. Sprawy te omówimy osobno".

Dobrze, że sprawy te mają być omówione osobno, gdyż przyznajemy szczerze, że te długie wywody niezupełnie są dla nas jasne. Nawet nie rozumiemy dobrze, czego „Czas" właściwie chce. Manipulowania pieniądzem o elastycznym kursie? Nie byłoby to niczem nadzwyczajnym. Przecież robi to Roosevelt, robiła Anglia. Tylko, że waluty obu tych państw nie są stabilizowane, nie mają ustalonych parytetów, a „Czas" pra-

gnie „manipulować“ przy ustalonym parytecie złotego. Nie wiemy, jak ta „contradictio in adiecto“ ma być podstawą, koniecznym postulatem naszej polityki walutowej. A może chodzi mu poprostu o dewaluację złotego lub choćby o zerwanie z parytetem złota. Ale w takim razie dlaczego nie powiedzieć tego jasno i wyraźnie?

Powtóre nie przekonują nas wywody za elastycznością kursu złotego. Skoro się przyjmie, że porozumienie trzech mocarstw nie jest bluffem lecz szczerym wstępem do współpracy gospodarczej w skali międzynarodowej (a tylko wtedy Polska miałaby interes do niego się przyłączyć), to oznacza, że waluty 2 partnerów (Anglii i Stanów Zjedn.) nie będą nadal dewaluowane, lecz utrzymane około obecnego poziomu, aby umożliwić Francji wyrównanie poziomu cen. Skoro więc obecnie różnica cen między Polską a Anglią wynosi zaledwie 5 punktów, to po dewaluacji franka nie potrzebujemy się obawiać, aby różnica ta zmieniła się na naszą niekorzyść. Zaś faktem jest, że poziom cen w Anglii zmierza dość szybko do poziomu polskiego — po cóż więc ten pośpiech, aby się nie spóźnić, po cóż forsowanie eksperymentu walutowego? A zresztą czyż manipulowanie złotym przyniosłoby nam obniżenie cen w Polsce. Sądzićby można, że przeciwnie. Obniżenie cen możnaby osiągnąć raczej drogą dalszej deflacji. Doprawdy nie rozumiemy.

B. O.

Z książek i wydawnictw

Materiały propagandowe na „Dzień Oszczędności“.

Samorządowy Instytut Wydawniczy w Warszawie wydał szereg ciekawych materiałów na „Dzień Oszczędności“. Ponieważ wzory ich są znane, gdyż przesłane zostały wszystkim K. K. O., przeto ograniczymy się do ogólnej ich charakterystyki.

Z materiałów dla propagandy obrazowej na specjalną uwagę zasługuje tegoroczny plakat wielobarwny formatu 70 x 100 cm „Oszczędzajcie — będziecie bogaci“ w opracowaniu J. Gruszkiewicza. Dobór barw i stylizowana kompozycja robią dobre wrażenie. Obok tarcz kalendarzowych („Oszczędni dziś — potężni jutro“ i „Oszczędzaj dla dziecka“ w oprac. E. Ernesta), których odbitki zamieszczamy w nr dzisiejszym, na podkreślenie zasługują 2 szyldziki wielobarwne: jeden ogólny „Orędownikiem twego dobrobytu są Komunalne Kasy Oszczędności“ i drugi specjalnie dla młodzieży „Nauczcie nas oszczędzać“. Stanowią one nową, b. udaną pozycję środków propagandowych S. I. W.

Pośrednie miejsce zajmuje pocztówka reklamowa i nalepki propagandowe. Na tarczach i pocztówkach jest miejsce dla nadruków poszczególnych Kas.

W grupie wydawnictw drukowanych Sam. Instytut wydał trzy broszurki, każda o innym ujęciu i przeznaczeniu. Broszura R. Lenartowicza — „Dobry i zły gospodarz“ (str. 36) przeznaczona jest raczej dla czytelnika więcej światłego, ze względu na język i styl autora. Operując szeroko przykładami zaczerpniętymi z życia codziennego (obfitym źródłem jest tu prasa) autor wykazuje szkodliwość tezauryzacji i zachęca do składania w K. K. O. Nie zgodziłbym się jedynie na argumentację co do przyczyn kryzysu. Nie umniejsza to jednak waloru propagandowego broszurki pisanej żywo i przekonywująco.

St. Wołowskiego — „Jak Maciej chował pieniądze“ — stanowi wierszowane opowiadanie (ilustrował Hade) przeznaczone specjalnie dla wsi. Wrażenie dość dobre; może pewną wadą jest zbyt obfite nagromadzenie różnych niepowodzeń i nieszczęść na głowę „Macieja“, co czyni opowiadanie trochę nieprawdopodobnym. Zdaje się jednak, że autorowi chodziło o wykazanie wszechstronne zła tezauryzacji.

Wreszcie trzecia broszurka „Konik polny i mrówka“ stanowi zbiór b. ładnych ilustracji (32) znanej bajki o skutkach pracy i przezorności, a skutkach lenistwa i życia z dnia na dzień. Książeczka doskonale nadaje się dla najmłodszych czytelników. Co by jej można zarzucić, to chyba tylko, że jej sens moralny odnosi się jedynie do cnoty przezorności i pracowitości, a nie wspomina o oszczędności pieniężnej i K. K. O.

Sytuacja gospodarcza świata.

Revue de la situation économique mondiale, 1934 — 35, 5-ième année. Genève 1936. Société des Nations.

Doroczna publikacja Ligi Narodów „Przegląd sytuacji gospodarczej świata“ za rok 1935/36 zdaje się potwierdzać coraz powszechniej panujące przekonanie, że kryzys światowy przechodzi zwolna ustępując miejsca stopniowej poprawie. W publikacji tej pisanej stylem jasnym i przejrzystym znajdujemy rozprawę o rozwoju obecnej sytuacji gospodarczej, a w pierwszym rzędzie o głębokich zmianach, które zaszły w czasie trwania kryzysu. Głównym tematem przeglądu jest zagadnienie powolnego odradzania się zarówno przemysłu jak i handlu, które bez względu na trudności polityczne posuwa się ciągle naprzód. Dalej publikacja podaje opis najrozmaitszych przemian w kierunku poprawy w krajach zależnych od funta sterlinga i w krajach dotychczasowego bloku złotego oraz w Stanach Zjednoczonych. Odrodzenie w rolnictwie i przemyśle nie objęło jednak dotychczas handlu światowego.

Publikacja zwraca specjalną uwagę na zwyżkową tendencję cen i na pojawienie się zysków w przemyśle, na sprawy bezrobocia i organizacji pracy, na wzrost produkcji złota, na politykę kredytową, a wreszcie na dostosowanie systemu podatków do nowych warunków gospodarczych i na ewolucje, jakim podlegają budżety i długi publiczne.

W ciekawym tym dziele czytelnik znajdzie interesującą analizę obecnego stanu handlu międzynarodowego wraz z opisem wszystkich komplikacji i utrudnień stworzonych przez bariery celne, kontyngenty i clearing. Studium o polityce niemieckiej w Europie centralnej i o traktatach handlowych Stanów Zjednoczonych urozmaica ciekawe wydawnictwo.

W ogóle nastrój, w jakim pisane jest wydawnictwo, niepodobny jest do analogicznych publikacji poprzednich Ligi Narodów. To też „Gazeta Handlowa“ zamieszcza taką uwagę o tym wydawnictwie: „Ze wszystkich jego stron bije nowy duch optymizmu. We wszystkich dziedzinach poruszanych w wydawnictwie Ligi Narodów zaobserwować można w ostatnich czasach powolny, lecz stały rozwój, który zdaje się wskazywać, że świat dźwiga się z pod ciążącego na nim przez tyle lat kryzysu“.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU DZIŚNIEŃSKIEGO W GŁĘBOKIEM.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		14.547,28	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		17.568 58	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		98.242,52	
d) pozostałość w innych K. K. O.		210,71	
e) bony inwestycyjne			130.569,09
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		5.424,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		2.140,00	7.564,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (1 kont)			100,00
8. Pożyczki wekslowe (453 kont)			182.179,93
9. Weksle protestowane (190 kont)			459.997,30 1)
a) pochodzące z dyskonta i poż. weksl.			
b) pochodzące z innych kredytów			
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościowemi* (...... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innemi wartościami (3 kont)		84.001,69	84.001,69
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwers. B-ku Akcep. (119 kont)			56.625,00
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			1.045,82
18. Różne			1.192,67
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			441,20
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			923.716,70
21. Depozyty			32.706,00
22. Udzielono gwarancje			
23. Inkaso			18.595,84
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Razem			51.301,84
Ogółem			975 018,54

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		40.000,00	
2. Fundusz zasobowy		5.136,92	
3. Fundusze specjalne			
a) inwestycyjny		10 000,00	
b) rezerwowy		34 000,00	89.136,92
4. Fundusz wyrównawczy			500,00
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *)			
a) bezterminowe (3 kont)		67 354,82	
b) terminowe (5 kont)		38.068,59	105.423,41
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych *)			
a) bezterminowe (401 kont)		74.180,54	
b) terminowe (2 kont)		31,27	
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe 11 kont)		16.234,60	90.446,41
8. Rachunki bież.* (czek, przekaz. i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych (17 kont)		91.450,94	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (17 kont)		13.333,06	104.784,00
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		24.580,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			24.580,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		493 338,28	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			493.338,28
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			9 658,03
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			3.240,98
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			2.608,67
Razem			923.716,70
22. Różni za depozyty			32.706,00
23. Zobowiązania z tytułu udzielon. gwar.			
24. Różni za inkaso			18.595 84
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Razem			51.301,84
Ogółem			975 018,54

1) W tej sumie weksle z pożyczek klęskowych 1929 r. na sumę zł. 374.169,62.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1935 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	9.641,02	
b) od rachunków bieżących	2.412,36	
c) od redyskonta weksli	1.564,97	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	77.360,38	
e) różne inne	136,66	91.115,39 2)
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	15.232,50	
b) świadczenia socjalne	1.190,96	
c) wydatki rzeczowe	3.719,10	20.142,56
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości		433,18
6. Odpisy na dłużnikach		4.246,48
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		2.608,67
Razem		118.546,28

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	37.929,79	
b) od rachunków bieżących (otw. kred.)	6.413,87	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych		
f) od papierów wartościowych	232,00	
g) od K. K. O. i Banków	1.185,40	
h) od pożyczek z akcji klęskowej 1929 r.	67.740,28	113.501,34
2. Prowizje pobrane		4.531,47
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		15,97
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		497,50
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat		
10. Strata		
Razem		118.546,28

2) w tej sumie zł 67.740,28 — Państw. Bankowi Rolnemu odsetki od kredytu klęskowego z roku 1929.

Księgowy: (—) I. Sochanowicz
Zarząd: (—) Br. Hryniewicz
(—) Władysław Czarny

Komisja Rewizyjna:
(—) Aucan Andrzej
(—) Włodzimierz Mottoszko

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SŁONIMSKIEGO W SŁONIMIE.

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1935 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		26.732,50	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		8.447,17	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .			
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			35.179 67
2. Kupony			68,97
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		9.545,60	
c) listy zastawne i obligacje . .			
d) obligacje Związków Komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		6.555,00	16.100,60
5. Banki i K. K. O. „Loro" . . .			734,00
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdyskontowane (17 kont) . .			6.977,10
8. Pożyczki wekslowe (763 kont) . .			262.520,00
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (327 k.)		133.892,36	
b) poch. z innych kredytów (... kont)			133.892 36
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezpieczone papierami wartośc. .			
b) zabezpieczone hipoteką . . .			
c) zabezp. innemi wartościami (15 k.)			236.908,40
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszcz. (5 kont)		440,00	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			440,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (kont)			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tytułu układu Konwers. zatwierdz. przez Kom. Konwers. Banku Akcept. (... kont)			240.506,25
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			976,75
17. Ruchomości			10.097,06
18. Różne			9.905,17
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			7.138,52
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem. .			961.375,88
21. Depozyty			362.510,55
22. Udzielone gwarancje (weksle kaucyjne)			232.833,00
23. Inkaso			59.472 50
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			136.455 00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego . .			
Ogółem. .			1.752.646,93

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			101.400,00
2. Fundusz zasobowy			10.984,32
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			6.102,96
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (... kont) . . .			
b) terminowe (6 kont)			94.603,25
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych:			
a) bezterminowe (337 kont) . . .		65.646,15	
b) terminowe do 3-ch miesięcy . .			
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (1009 kont)	9.724,22	174.405.68	240.051,83
8. Rachunki bież. (czekowe, przek. it.p.)			
a) inst. państw. samorz. i inne praw.-publ. (12 kont)		10.786 27	
b) osób fizycz. i prawno-pryw. (65 k.)		14.721 15	25.507,42
9. Salda kredytowe rachunków otw. kred.			230,00
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych . .		80.798,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		43 655,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			124.453,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			136.455,00
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		203.407,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .			203.407.00
15. Banki i K. K. O. „Loro" . . .			294,00
16. Banki i K. K. O. „Nostro" . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			8.472,65
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			8.284,78
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			1.129,67
Razem. .			961.375,88
22. Różni za depozyty			362.510,55
23. Zobow. z tyt. udzielonych gwarancyj.			232 833,00
24. Różni za inkaso			59.472,50
25. Bank Akceptacyjny			136.455 00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem. .			1.752.646,93

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 R.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	16.744,35	
b) od rachunków bieżących . . .	2.269,23	
c) od redyskonta weksli	12.999,47	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	17.756,80	
e) różne inne	214,01	49.983,86
2. Prowizje wypłacone		123,29
3. Koszty administracyjne . . .		
a) wydatki osobowe	28.139,10	
b) świadczenia socjalne	2.555,81	
c) wydatki rzeczowe	11.112,45	41.807 36
4. Podatki i opłaty skarbowe . . .		56,53
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.222,96	1.222,96
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		570,90
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		1.129,67
Razem. .		94.894,57

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane . . .		
a) od weksli	52.554,35	
b) od rachunków bieżących . . .	28.843,11	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	50,81	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	498,90	
g) od K. K. O. i Banków	9,30	
h) różne inne	1.980,22	83.936,69
2. Prowizje pobrane		8.873,93
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . . .		1.513,05
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu zasobowego na pokrycie strat kursowych		570,90
10. Strata		
Razem. .		94.894,57

Dyrekcja:
Dyrektor — Zarządzający (—) S. Urbański
Zast. Dyrektora — Buchalter (—) Łaszczewski
Członek Dyrekcji (—) J. Godlewski

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący (—) W. Bosiacki
Członkowie: (—) B. Siedun
(—) Ch. Rabinowicz

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU LUBOMELSKIEGO W LUBOMLU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 ROKU.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		8 904,08	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		2.175,72	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		10.262,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			21.341,80
2. Kupony			1.265,50
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		6.972 00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		15 185,00	22.157,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			14.300,22
7. Weksle zdyskontowane (18 kont)			13.185,25
8. Pożyczki wekslowe (564 kont)			80.557,57
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (226 k.)		37.378,35	
b) poch. z innych kredytów (.... kont)			37.378,35
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart.* (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezpieczone innemi wartościami			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (61 kont)		4 100,50	
b) innych wartości* (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego *			4.100,50
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptacyjnego 151 k.)			52.711,83
15. Odsetki zaległe			4 613,19
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			2.474,65
18. Różne			718 58
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4.801,06
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			259.605,50
21. Depozyty			92.073,31
22. Udzielone gwarancje			14.000,00
23. Inkaso			11.906,33
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			377.585,14

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			41.850,00
2. Fundusz zasobowy			1.346,45
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych*)			
a) bezterminowe (35 kont)		69.943,49	
b) terminowe (... kont)			69.943,49
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych *)			
a) bezterminowe (1082 kont)		32.090,89	
b) terminowe do 3 mies. (... kont)			
c) terminowe ponad 3 mies. i warunk.			32 090,89
8. Rachunki bieżące*) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (... kont)			
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (16 kont)		13.283,44	13.283,44
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		11.072,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			11.072,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		87.365,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			87.365,00
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr).			2.379,96
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			274,27
Razem			259.605,50
22. Różni za depozyty			92.073,31
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			14 000,00
24. Różni za inkaso			11.906,33
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			377.585,14

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	5.018,22	
b) od rachunków bieżących	287,23	
c) od redyskonta weksli	6 843,22	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie		
e) różne inne		12.148,67
2. Prowizje wypłacone	647,78	647,78
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	11.601,85	
b) świadczenia socjalne	1.876,54	
c) wydatki rzeczowe	5.277,44	18.755,83
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	350,77	350,77
6. Odpisy na dłużnikach	355,09	355,09
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		274,27
Razem		32.532,41

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	21.101,62	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	263,77	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	1.871,75	
g) od K. K. O. i Banków	885,27	
h) różne inne		24.122,41
2. Prowizje pobrane		7.591,63
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		701,36
8. Różne dochody		117,01
9. Odpis z fund. wyr. na pokr. strat kurs.		
10. Strata		
Razem		32.532,41

Buchalter: (—) M. Szydłowski

Naczelnik Zarządu: (—) T. Rodziewicz

Dyrektor: (—) A. Wieciński

Członkowie Zarządu: (—) A. Trofimowicz
(—) J. Klekociuk

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: (—) J. Czekajowski

Członkowie Komisji Rewizyjnej: (—) W. Pękala
(—) T. Janiuk

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA SULEJOWA W SULEJOWIE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		7.387.52	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		6 532,10	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		550.60	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			14.470,22
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		1.754,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		1.100,00	2.854,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (493 kont)		78.566,00	
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (5 kont)		302.67	
b) poch. z inn. kredytów* (.... kont)			78.868,67
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartośsiow.			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innemi wartościami (.... k.)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wart. i książeczek oszczędności (3 kont)		325,00	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			325,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (... kont)			
15. Odsetki zaległe		243,95	243,95
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości		598,77	598,77
18. Różne			
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)		272,37	272 37
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			97.632,98
21. Depozyty			
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso		3 069,62	3.069,62
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			100.702,60

1) W tem papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł. 2.854,—

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		30.000,00	
2. Fundusz zasobowy		4.650.00	
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			34.650,00
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (6 kont)		319,51	
b) terminowe (3 kont)		1.176,55	1.496,06
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (59 kont)		7.182,03	
b) terminowe do 3 mies. (35 kont)		14.782,06	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (362 kont)		24.036,62	46.000,71
8. Rachunki bieżące *) czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ.			
b) osób fizycznych i prawno-pryw.			
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe		65,00	65,00
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		5.200,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		8.297,00	
d) w innych instytucjach kredytowych			13.497,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)		760,61	760,61
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy 1935			1.163,60
Razem			97.632,98
22. Różni za depozyty			
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso		3.069,62	3.069,62
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz emerytalny			
Ogółem			100.702,60

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1935 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	2.592,51	
b) od rachunków bieżących		
c) od redyskonta weksli	935,49	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie		
e) różne inne	861.97	4.389,97
2. Prowizje wypłacone	83.40	83.40
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	4.640.00	
b) świadczenia socjalne	334.01	
c) wydatki rzeczowe	1.781,14	6 755,15
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amartyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	66.53	66,53
6. Odpisy na dłużnikach	395,77	395,77
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrówn.		
11. Nadwyżka	1.163.60	1.163.60
Razem		12.854.42

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	8.802,55	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych		
f) od papierów wartościowych	50,00	
g) od K. K. O. i Banków	14,21	
h) różne inne	15,07	8.881,83
2. Prowizje pobrane	314,95	
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji	2.316,35	
8. Różne dochody	1.341,29	3.972,59
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		12.854,42

Komisja Rewizyjna:
(—) Adolf Szwanke
(—) I. Stibel
Buchalter (—) T. Obin

Naczelnik Zarządu: Dyrektor (—) L. Gliszczyński
Członkowie Zarządu:
(—) St. Janczewski
(—) K. Wajntraub

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POW. NOWOGRÓDZKIEGO W NOWOGRÓDKU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		18.858 11	
b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO.		6.670,74	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych			
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			25.528,85
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		6.049,15	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		7.360.00	13.409,15
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			2.604.00
7. Weksle zdyskontowane (3 kont)			8.980,00
8. Pożyczki wekslowe (1385 kont)			139.340,00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (632 kont)		100 615,27	100.615,27
b) pochodzące z innych kredytów			
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innemi wartośc. (.... kont)		86.948.78	86.948,78
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości* (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne			28.068.00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			281.018.00
15. Odsetki zaległe			12.424,54
16. Nieruchomości			4.254,95
17. Ruchomości			924,00
18. Różne			26.903.80
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4.667,20
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		74.784 09	74.784,09
Razem.			810.470,63
21. Depozyty			866.899,60
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			39.708 89
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			75.580,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem.			1.792 659,12

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000 00
2. Fundusz zasobowy			13.511,50
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomoci			439,95
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe		6.880 08	
b) terminowe		5.260,14	12.140,22
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (.... kont)		41.381,07	
b) terminowe do 3-ch miesięcy		24 533,70	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe			65.914,77
8. Rachunki bieżące:			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (... kont)		27.223,00	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych		12.530.33	39.753 33
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		82.767,00	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			82.767,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akcept.			57.000,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		414 735,29	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		600,00	415.335,29
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Bqnki i K. K. O. Nostro			58.832,00
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			6.416,44
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			8.360 13
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			810.470,63
22. Różni za depozyty			866.899,60
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			39.708,89
25. Bank Akceptacyjny			75.580,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem.			1.792.659,12

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	4.095,51	
b) od rachunków bieżących	1.518,28	
c) od redyskonta weksli	8.151,67	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	24.446.51	
e) różne inne	5.874.19	44.086,16
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	22.044,45	
b) świadczenia socjalne	1.948,73	
c) wydatki rzeczowe	8.195,19	32.188,37
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	85,00	
b) ruchomości	563 95	648,95
6. Odpisy na dłużnikach		81.589,16
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawcz.		
11. Nadwyżka		
Razem.		158 512 64

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	49.650,33	
b) od rachunków bieżących	4.453.72	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne	1.979,78	
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz.		
f) od papierów wartościowych		
g) od K. K. O. i Banków	10.263.57	66.347,40
h) różne inne		2.483,80
2. Prowizje pobrane		
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		20,40
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
5. Dochód netto z nieruchomości		14.876,95
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		74.784,09
10. Strata		
Razem.		158.512,64

Zarząd:

Naczelnik Zarządu i Dyrektor (—) **W. Kiełło**
Członek Zarządu (—) **L. Kordiak**
Członek Zarządu (—) **I. Pioruński**

Buchalter (—) **A. Kurbyko**
Komisja Rewizyjna:
(—) **St. Jóźwiak**
(—) **A. Kamiński**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU PRUŻAŃSKIEGO W PRUŻANIE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		10.442,12	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		5.879,87	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		335,56	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			16.657,55
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe			
c) listy zastawne i obligacje		1.864,40	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		7.590,00	9.454,40
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro		188,33	
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (32 konta)		8.939,71	
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (125 k.)		55.016,48	
b) pochodzące z innych kredytów			64.144,52
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innemi wartośc. (8 kont)		11.805,89	11.805,89
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (.... kont)			
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakł. zastawn. (... kont)			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (48 k.)		29.393,25	29.393,25
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości		12.542,29	12.542,29
17. Ruchomości		5.060,45	5.060,45
18. Różne		198.942,08	198.942,08
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		15.015,92	
b) za rok sprawozdawczy		217 525,60	232.541,52
Razem			580.541,95
21. Depozyty		82.110,50	
22. Różni za weksle kaucyjne		217.060,00	
23. Inkaso		43.079,42	
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego		6.150,00	348.399,92
Ogółem			928.941,87

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		25 000,00	
2. Fundusz zasobowy		1.963,50	
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			26 963,50
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *)			
a) bezterminowe (1 kont)		15.708,33	
b) terminowe (2 kont)		28.485,17	44.193,50
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (8 kont)		2.335,12	
b) terminowe do 3 miesięcy (340 kont)			
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (.... kont)		12.707,12	15.042,24
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i inprawno-publ. (3 kont)		21.504,64	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych 46 kont)		19.909,96	41.414,60
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.		36 500,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			36.500,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.		6.150,00	
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		215.024,69	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			221.174,69
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			195.253,42
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokres.			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			580.541,95
22. Różni za depozyty		82.110,50	
23. Weksle kaucyjne		217.060,00	
24. Różni za inkaso		43 079,42	
25. Bank Akceptacyjny		6.150,00	348.399,92
Ogółem			928.941,87

RACHUNEK STRAT I ZYSKOW ZA 1935 R.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	3.121,90	
b) od rachunków bieżących	457,64	
c) od redyskonta weksli	3.781,17	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	12.534,44	
e) różne inne — bonifikata %%	15.220,92	35.116,11
2. Prowizje wypłacone	363 27	
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	8.545,01	
b) świadczenia socjalne	648,15	
c) wydatki rzeczowe	5.077,56	14.633,99
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	501,30	501 30
6. Odpisy na dłużnikach	193.381,98	193.381,98
7. Różnice kursowe na rachunkach i walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		243 633,38

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	20.163,11	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	428,42	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne		20.591,53
2. Prowizje pobrane	2.534,51	2.534,51
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty	2.140,99	2.140,99
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody	840,75	840,75
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		217.525,60
Razem		243.633,38

Dyrekcja:
(—) L. Goworowski
(—) Fr. Dudzicz
(—) Eug. Szadkowski

Komisja Rewizyjna:
(—) Jasnowski
(—) Boliński

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA ŁUCKA W ŁUCKU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna			
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		4.523,43	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .			
d) pozostałość w innych K. K. O. .		23.857,74	
e) bony inwestycyjne			28.381,17
2. Kupony			132,00
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		4.177,00	
c) listy zastawne i obligacje . .			
d) obligacje Związków Komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		5.000,00	9.177,00
5. Banki i K. K. O. „Loro" . . .			
6. Banki i K. K. O. „Nostro" . . .			337,00
7. Weksle zdyskontowane . . .			
8. Pożyczki wekslowe (147 kont) . .			79.189,57
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (184 kont)		119.977,62	
b) pochodzące z innych kredytów . .			119.977,62
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) .			
c) zabezpieczone innemi wartościami*			
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości* (.... kont) . .			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... kont)			
12. Pożyczki na skrypty dłużne . . .			
13. Pożyczki hipoteczne (4 kont) . .			179.495,15
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (.... kont) .			
15. Odsetki zaległe			5.785,61
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			1.383,70
18. Różne			2.066,80
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		10.569,19	
b) za rok sprawozdawczy . . .		12.590,51	23.159 70
Razem. .			449.085,32
21. Depozyty			12.760,00
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			9.537,17
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego .			
Ogółem. .			471.382 49

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne:			
a) Na należności wątpliwe . . .		38.031,23	
b)			38.031,23
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterimnowe (4 kont) . . .		50.046,30	
b) terminowe (.... kont) . . .			50.046,30
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (1014 kont) . .		62.631,72	
b) terminowe do 3-ch mies. (.... kont)			
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe			62.631,72
8. Rachunki bieżące *) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (6 kont) .		565,81	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (84 kont)		21.283 33	21.849,14
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych . . .			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		79.189 57	
d) w innych instytucjach kredytowych.			79.189,57
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		70.000,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .			70.000,00
15. Banki i K. K. O. „Loro" . . .			70 419,45
16. Banki i K. K. O. „Nostro" . . .			2.428,00
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			4.489,91
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr).			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem. .			449.085,32
22. Różni za depozyty			12.760,00
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			9.537 17
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem. .			471.382,49

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	5.492,37	
b) od rachunków bieżących . . .	168 94	
c) od redyskonta weksli . . .	4.678,34	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	10 988,56	
e) różne inne	13,75	21.341,96
2. Prowizje wypłacone		120,74
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	9.794,35	
b) świadczenia socjalne	1 280,66	
c) wydatki rzeczowe	6.052,65	17.127,66
4. Podatki i opłaty skarbowe . . .		12,05
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	504,70	504,70
6. Odpisy na dłużnikach		7.425,48
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		
Razem. .		46.532,59

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	14.117,54	
b) od rachunków bieżących . . .		
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	6,50	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	6.511,32	
f) od papierów wartościowych . .	512,28	
g) od K. K. O. i Banków . . .	640,89	
h) różne inne	374,47	22.163,00
2. Prowizje pobrane		5.125,20
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		5.127,75
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		1.476,13
7. Opłaty na koszty administracji . .		50,00
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		12.590,51
Razem. .		46.532,59

Komisja Rewizyjna:

(—) J. Kramerenko
(—) N. Gartybel

Zarząd:

(—) A. Zabielski
(—) B. Raszba
(—) I. Szyr

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GOSTYNIŃSKIEGO W GOSTYNINIE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji . . .			
a) gotowizna		3.237.74	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		682,98	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		785.45	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			4.7͏̆06,17
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		9.793,00	
c) listy zastawne i obligacje . . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych . .		9.456,00	19.249,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdyskontowane (13 kont) . .			4.838.61
8. Pożyczki wekslowe (335 kont) . .			92 018,00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzce z dysk. i poż. wekslowych (57 k.)		29.235.53	
b) poch. z innych kredytów (75 kont)		77.685,71	106.921,24
10. Rachunki bież. otwartego kred. (1 k.)			
a) zabezpieczone papierami wartościowymi (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) .			
c) zabezpieczone innemi wart. (45 k.)			12.139,41
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartociowych i książeczek oszczędności (118 kont) . . .		11.270,34	
b) innych wartości (.... kont) . .			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.)			11.270,34
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (1 kont) . .	$ 1500,-		7.920,00
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akc. (... kont)			73 642.74
15. Odsetki zaległe			16.019.38
16. Nieruchomości			2.687,64
17. Ruchomości			3.899,96
18. Różne			14.996,66
19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			3.064,97
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		25.323,54	
b) za rok sprawozdawczy . . .		53.568.27	78.891,81
Razem . .			452.265,93
21. Depozyty			6.563,13
22. Udzielone gwarancje			237,50
23. Inkaso			19.820,45
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			40.542.00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego . .			
Ogółem . .			519 429 01

Stan bierny.

	W wal. bc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (4 kont) . . .		9 416.15	
b) terminowe (14 kont) . . .		99.257.79	108.673,94
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych . . .			
a) bezterminowe (295 kont) . . .		24.118,16	
b) terminowe do 3 mies. (3 kont) .		680,20	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe 443 kont)		56.133,92	80.932,28
8. Rachunki bieżące:			
a) instyt. państw., samorząd. i innych prawno - publicznych (6 kont) .		232 22	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (15 k.)		4.833,57	5.065,79
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowizania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych . . .		11.645,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		23.510,00	
d) w innych instytucjach kredytowych .			35.155,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			40.542,00
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		14.800,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			14.800,00
15. Banki i K. K. O. Loro			107.549,88
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			988 65
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			8.558,39
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem . .			452.265,93
22. Różni za depozyty			6.563,13
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			237,50
24. Różni za inkaso			19.820,45
25. Bank Akceptacyjny			40.542,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem . .			519.429,01

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	9.243,47	
b) od rachunków bieżących . . .	344,22	
c) od redyskonta weksli	3.304,64	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	36.00	23.643.00
e) różne inne	10.714.67	
2. Prowizje wypłacone	578,90	
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	10 143,51	
b) świadczenia socjalne	1.476 02	
c) wydatki rzeczowe	5.632.93	17.831,36
4. Podatki i opłaty skarbowe . . .	457.64	
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	510,71	968,35
6. Odpisy na dłużnikach	46.557,15	
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc. .	10,25	
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego 1)		46.567.40
11. Nadwyżka		
Razem . .		89.010,11

1) W wysokości poz. 4 strony zysków.

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	21.717 63	
b) od rachunków bieżących . . .	1.169 25	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	1.287,79	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych		
f) od papierów wartościowych . . .	494,63	
g) od K. K. O. i Banków	243.39	
h) różne inne	5.856,49	30.769,18
2. Prowizje pobrane		4.672,66
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . .		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		53 568,27
Razem . .		89 010,11

Buchalter: (—) M. Pelczarski
Dyrekcja:
(—) F. Florczak
(—) W. Dąbrowski, Dyrektor

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący (—) A. Tuszyński
Członkowie: (—) O. Rudziński
(—) J. Gustowski

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ulica Miodowa Nr. 6.

Do Zarządów K. K. O.

Rozesłaliśmy wszystkim Kasom nowe uzupełnione prospekty na materiały propagandowo-oszczędnościowe wraz ze wszystkimi wzorami nowych materiałów propagandowych.

Niezależnie od tego na każde żądanie nadsyłać będziemy okazowe egzemplarze wszystkich materiałów propagandowych celem, ułatwienia Kasom zaznajomienia się z treścią wydawnictw.

Zważywszy że Kasy mają swoje lokalne potrzeby i zainteresowania, którym chcemy zadość uczynić, — tą drogą zwracamy się z uprzejmą prośbą do wszystkich naszych odbiorców, ażeby zgłaszali swe dezyderaty, które starać się będziemy w swoim programie propagandowym zawsze uwzględnić.

Oczekując łaskawych zapytań, oraz materiałów w tym względzie, pozostajemy z poważaniem

Samorządowy Instytut Wydawniczy

Spółka z o. o. w Warszawie

Warszawa, ul. Miodowa 6.

Wydział Powiatowy w Kosowie—Województwo stanisławowskie

ogłasza

KONKURS

na stanowisko inspektora samorządu gminnego.

Wymagane warunki: 1) obywatelstwo polskie, 2) odpowiednie przygotowanie teoretyczne, 3) praktyka samorządowa, 4) pożądana znajomość języka ruskiego w słowie i piśmie, 5) nieprzekroczony 40 rok życia.

Wynagrodzenie VIII. stopnia szczebla a. z dodatkami.

Posada do objęcia natychmiast.

Podania wraz z odpisami świadectw i życiorysem należy wnosić do Wydziału Powiatowego.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Starosta powiatowy (—) K. FIALA

Drukarnia Samorządow. Instytutu Wydawn. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Tel. 682-18.